

2026/480

2.3.2026

DECYZJA WYKONAWCZA RADY (UE) 2026/480

z dnia 23 lutego 2026 r.

w sprawie zmiany decyzji wykonawczej (UE) 2024/1447 w odniesieniu do dodatkowego wkładu finansowego Szwecji

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy⁽¹⁾, w szczególności jego art. 20 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/792 państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe, międzynarodowe instytucje finansowe lub inne źródła mogą wносить dodatkowe wkłady finansowe przeznaczone na Instrument na rzecz Ukrainy, w tym na Plan Ukrainy.
- (2) Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/792 Szwecja zobowiązała się, że przekaze kwotę 2 000 000 000 SEK, jako dodatkowy wkład finansowy na rzecz filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy w formie bezwrotnego wsparcia finansowego. Wkład ten stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel. Komisja jest odpowiedzialna za zarządzanie tym wkładem zgodnie z procedurami mającymi zastosowanie do wydatków Unii, w szczególności procedurami przewidzianymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509⁽²⁾ i rozporządzeniu (UE) 2024/792.
- (3) Wkład finansowy Szwecji powinien zostać udostępniony Ukrainie z zastrzeżeniem wejścia w życie umowy o przekazaniu między Szwecją a Komisją oraz przekazania powiązanego wkładu finansowego. Ten wkład finansowy należy przydzielić do ósmej kwartalnej raty Planu Ukrainy i należy go wypłacić pod warunkiem zadowalającego spełnienia odpowiednich etapów jakościowych i ilościowych. Kwotę ósmej raty Planu Ukrainy należy odpowiednio dostosować w celu uwzględnienia ostatecznej kwoty wkładu finansowego wyrażonej w euro, wynikającej z zastosowania oficjalnego kursu wymiany obowiązującego w momencie przekazywania wkładu.
- (4) Po otrzymaniu pierwszego dodatkowego wkładu w wysokości 750 000 000 SEK, o którym mowa w art. 2 ust. 4 decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447⁽³⁾ ostateczna wartość w euro tego wkładu została ustalona na podstawie kursu wymiany mającego zastosowanie w momencie przekazania. W celu odzwierciedlenia rzeczywistej ostatecznej wartości należy odpowiednio dostosować kwoty określone w załączniku do tej decyzji wykonawczej.
- (5) Ze względu na sytuację w Ukrainie oraz w celu zapewnienia ciągłości udzielania wsparcia Ukrainie niniejsza decyzja powinna wejść w życie w trybie pilnym z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz powinna być stosowana od dnia jej przyjęcia.
- (6) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2024/1447,

⁽¹⁾ Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2024/2509 z dnia 23 września 2024 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

⁽³⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1447 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy (Dz.U. L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

W decyzji wykonawczej (UE) 2024/1447 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„5. Na podstawie art. 7 rozporządzenia (UE) 2024/792 udostępnia się Ukrainie dodatkowy wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości odpowiadającej kwocie 2 000 000 000 SEK w euro przeliczonej po oficjalnym kursie wymiany w momencie przekazania wkładu Szwecji na rzecz Instrumentu na rzecz Ukrainy.

Dodatkowy wkład finansowy, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, jest realizowany zgodnie z zasadami i warunkami, które obowiązują w odniesieniu do kwoty, o której mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.”;

2) załącznik zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia jej przyjęcia.

Sporządzono w Brukseli dnia 23 lutego 2026 r.

W imieniu Rady

Przewodnicząca

K. KALLAS

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK

WSPARCIE FINANSOWE W RAMACH PLANU UKRAINY

Raty, o których mowa w art. 19 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) 2024/792, organizuje się w następujący sposób, z uwzględnieniem również rocznych orientacyjnych maksymalnych kwot przewidzianych w rozporządzeniu:

Pierwsza rata (II kw. 2024 r.)

Kwota łącznie: 4 365 691 244 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 1 500 000 000 EUR

Pożyczki: 2 865 691 244 EUR

Całkowita liczba etapów: 9

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
2.2	C2.R1 Poprawa zarządzania dochodami	Przyjęcie strategicznego planu cyfryzacji państwowej administracji celnej
2.3	C2.R2 Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Zatwierdzenie deklaracji budżetowej na lata 2025–2027
2.7	C2.R4 Poprawa zarządzania inwestycjami publicznymi	Przyjęcie planu działania na rzecz realizacji harmonogramu reformy zarządzania inwestycjami publicznymi
4.2	C4.R1 Rozwój zdolności instytucjonalnych infrastruktury antykorupcyjnej	Mianowanie nowego szefa Krajowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji
6.2	C6.R2 Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Wejście w życie przepisów dotyczących ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych
8.3	C8.R2 Reforma Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego Ukrainy	Wejście w życie ustawy o zmianie podstawy prawnej Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego Ukrainy.
10.1	C10.R1 Zintegrowany krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu	Przyjęcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu
10.15	C10.R7 Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i usprawnienie postępowań o udzielanie zamówień publicznych	Przyjęcie strategii termomodernizacji budynków do 2050 r. oraz planu działania
12.8	C12.R6 Rozminowywanie obszarów lądowych i wodnych	Przyjęcie dokumentu strategicznego w sprawie działań przeciwmównych na okres do 2033 r.

Druga rata (III kw. 2024 r.)

Kwota łącznie: 4 248 847 926 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 1 500 000 000 EUR

Pożyczki: 2 748 847 926 EUR

Całkowita liczba etapów: 9

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
4.1	C4.R1 Rozwój zdolności instytucjonalnych infrastruktury antykorupcyjnej	Zwiększenie liczby pracowników Wyspecjalizowanej Prokuratury Antykorupcyjnej
4.4	C4.R2 Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Wejście w życie znowelizowanego kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego
4.6	C4.R2 Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Przyjęcie planu działania na rzecz realizacji strategii odzyskiwania mienia na lata 2023–2025
7.6	C7.R6 Poprawa funkcjonowania rynku pracy	Przyjęcie strategii na rzecz wzrostu demograficznego na okres do 2040 r.
8.1	C8.R1 Poprawa otoczenia regulacyjnego	Przyjęcie planu działania na rzecz deregulacji
9.5	C9.R3 Opracowanie i realizacja polityki regionalnej	Przyjęcie uchwał w sprawie zmiany państwowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2021–2027
10.8	C10.R3 Reforma rynku energii elektrycznej	Wejście w życie prawa wtórnego dotyczącego rozporządzenia w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT)
15.1	C15. R1 Zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczanie i kontrola	Wejście w życie prawodawstwa dotyczącego zapobiegania zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczania i kontroli, przy częściowym stosowaniu przepisów
15.10	C15.R6 Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	Opracowanie dokumentu koncepcyjnego określającego zakres odstępstw od zasad oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Trzecia rata (IV kw. 2024 r.)

Kwota łącznie: 3 717 741 935 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 400 000 000 EUR

Pożyczki: 3 317 741 935 EUR

Całkowita liczba etapów: 13

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
2.1	C2.R1 Poprawa zarządzania dochodami	Przyjęcie strategicznego planu cyfryzacji państwowej administracji podatkowej
3.6	C3.R2 Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie przepisów dotyczących udoskonalenia zasad postępowania w przypadku stwierdzenia niewypłacalności

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
6.1	C6.R1 Przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa	Przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa i kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych
7.5	C7.R5 Poprawa infrastruktury społecznej i deinstytucjonalizacja	Przyjęcie na lata 2024–2028 strategii na rzecz reformy zakładów psychoneurologii, innych zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi oraz strategii na rzecz zapewnienia prawa każdego dziecka w Ukrainie do wzrastania w środowisku rodzinnym
8.7	C8.R5 Harmonizacja prawodawstwa i norm z prawodawstwem i normami UE	Przyjęcie uchwały w sprawie wznowienia środków nadzoru rynku i kontroli produktów niespożywczych, w tym inspekcji bezpieczeństwa produktów
9.6	C9.R3 Opracowanie i realizacja polityki regionalnej	Przyjęcie uchwały w sprawie rozwoju urbanistyki na szczeblu lokalnym
10.2	C10.R2 Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego	Wprowadzenie ram opartych na zasadach rynkowych w przypadku energii ze źródeł odnawialnych
10.10	C10.R5 Zapewnienie niezależności Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	Wejście w życie przepisów zapewniających niezależność Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej
11.1	C11.R1 Kompleksowe planowanie w odniesieniu do sektora transportu	Przyjęcie zmienionej krajowej strategii transportowej Ukrainy do 2030 r.
11.2	C11.R2 Rozwój potencjału ukraińskiej logistyki eksportowej	Przyjęcie strategii rozwoju i rozbudowy infrastruktury granicznej z państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawii do 2030 r.
12.1	C12.R1 Dostosowanie ram instytucjonalnych dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do polityki UE	Przyjęcie strategii na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r.
12.5	C12.R4 Udoskonalenie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych	Wejście w życie przepisów w sprawie państwowego rejestru rolnego
13.1	C13.R1 Wzmocnienie planowania strategicznego i zapewnienie optymalnych ram dla inwestorów strategicznych	Wejście w życie przepisów dotyczących zmiany krajowego programu rozwoju surowców mineralnych Ukrainy do 2030 r.

Czwarta rata (I kw. 2025 r.)

Kwota łącznie: 4 779 953 917 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 500 000 000 EUR

Pożyczki: 4 279 953 917 EUR

Całkowita liczba etapów: 16

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
1.1	C1.R1 Reforma wynagrodzeń w służbie cywilnej	Wejście w życie zmian legislacyjnych dotyczących reformy wynagrodzeń w służbie cywilnej
4.3	C4. R1 Rozwój zdolności instytucjonalnych infrastruktury antykorupcyjnej	Zwiększenie liczby pracowników Najwyższego Sądu Antykorupcyjnego Ukrainy
4.7	C4.R2 Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Wejście w życie ustawy reformującej Agencję ds. Odzyskiwania Mienia i Zarządzania Mieniem
6.6	C6.R3 Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych	Przyjęcie harmonogramu rozdziału działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej od działalności niemieszczącej się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej
7.2	C7.R2 Poprawa edukacji przedszkolnej	Wejście w życie przepisów dotyczących edukacji przedszkolnej
7.11	C7.R9 Poprawa rozwoju kultury	Przyjęcie strategii rozwoju kultury ukraińskiej
9.1	C9.R1 Wspieranie decentralizacji	Wejście w życie przepisów dotyczących reformy organizacji terytorialnej władz wykonawczych w Ukrainie z odroczeniem daty rozpoczęcia stosowania tych przepisów
9.4	C9.R2 Zwiększenie zaangażowania obywateli w proces decyzyjny na szczeblu lokalnym	Wejście w życie przepisów dotyczących konsultacji społecznych w sprawie polityki publicznej z odroczeniem daty rozpoczęcia stosowania tych przepisów
12.3	C12.R2 Zapewnienie funkcjonowania rynku gruntów	Utworzenie zautomatyzowanego systemu publicznego monitorowania stosunków ziemskich
12.7	C12.R5 Długoterminowy rozwój systemu nawadniania w celu zwiększenia odporności sektora na zmianę klimatu	Przyjęcie długoterminowego planu dotyczącego systemu nawadniania
13.5	C13.R2 Udoskonalone procedury administracyjne	Utworzenie zmodernizowanego e-gabinetu dla użytkowników podziemnych zasobów naturalnych
14.1	C14.R1 Bezpieczna i wydajna infrastruktura cyfrowa	Przyjęcie zmienionego planu przydziału i wykorzystania widma radiowego w Ukrainie

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
14.2	C14.R1 Bezpieczna i wydajna infrastruktura cyfrowa	Wejście w życie przepisów dotyczących wzmocnienia zdolności państwowych zasobów informacyjnych i krytycznej infrastruktury informatycznej w zakresie cyberbezpieczeństwa
14.3	C14.R2 Cyfryzacja usług publicznych	Przyjęcie planu działania na rzecz cyfryzacji usług publicznych do 2026 r.
15.2	C15.R2 Polityka klimatyczna	Wejście w życie przepisów w sprawie państwowej polityki klimatycznej
15.5	C15.R3 Mechanizmy rynkowe wprowadzania opłat emisyjnych	Przyjęcie planu działania na rzecz ustanowienia krajowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych

Piąta rata (II kw. 2025 r.)

Kwota łącznie: 2 124 423 963 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 300 000 000 EUR

Pożyczki: 1 824 423 963 EUR

Całkowita liczba etapów: 11

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
3.5	C3.R1 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Wejście w życie przepisów zmieniających oświadczenia o uczciwości sędziów i proces ich weryfikacji
3.8	C3.R2 Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie ustawy o wykonywaniu orzeczeń sądowych dotyczących zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych oraz dalsza cyfryzacja postępowania egzekucyjnego.
5.4	C5.R3 Udoskonalona restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja pożyczek zagrożonych	Przyjęcie strategii restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych
7.1	C7.R1 Poprawa kształcenia zawodowego	Wejście w życie przepisów dotyczących kształcenia zawodowego
7.10	C7.R8 Poprawa zabezpieczenia społecznego	Przyjęcie uchwały w sprawie udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne
8.4	C8.R3 Dostęp do finansowania i rynków	Przyjęcie strategii na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz planu działania w celu jej wdrożenia
9.2	C9.R1 Wspieranie decentralizacji	Zatwierdzenie i opublikowanie na stronie internetowej Ministerstwa ds. Społeczności, Terytoriów i Rozwoju Infrastruktury Ukrainy badania dotyczącego środków niezbędnych do przyznania gminom osobowości prawnej
10.4	C10.R2 Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego	Przyjęcie harmonogramu dotyczącego procesu rozdzielania narzutu z tytułu odnawialnych źródeł energii od taryfy przesyłowej

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
13.3	C13.R2 Udoskonalone procedury administracyjne	Publikacja wykazu projektów inwestycyjnych dotyczących wydobycia surowców krytycznych
13.4	C13. R2 Udoskonalone procedury administracyjne	Uruchomienie międzynarodowych przetargów w ramach umowy o współdzieleniu produktów (ang. PSA – <i>Product Sharing Agreement</i>) i zapewnienie przejrzystości tych przetargów
15.6	C15.R3 Mechanizmy rynkowe wprowadzania opłat emisyjnych	Wznowienie systemu obowiązkowego monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW)

Szósta rata (III kw. 2025 r.)

Kwota łącznie: 2 655 529 954 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 300 000 000 EUR

Pożyczki: 2 355 529 954 EUR

Całkowita liczba etapów: 10

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
2.8	C2.R4 Poprawa zarządzania inwestycjami publicznymi	Opracowanie i wdrożenie cyfrowego narzędzia zarządzania na potrzeby odbudowy Ukrainy
3.1	C3.R1 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Obsadzenie co najmniej 20 % wolnych stanowisk sędziowskich
3.2	C3.R1 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Wejście w życie ustawy ustanawiającej nowy sąd zajmujący się rozpoznawaniem spraw administracyjnych
5.2	C5.R2 Ograniczenie własności państwa w sektorze bankowym	Wejście w życie przepisów dotyczących zasad sprzedaży banków państwowych
8.8	C8.R5 Harmonizacja prawodawstwa i norm z prawodawstwem i normami UE	Przyjęcie norm zharmonizowanych dla trzech grup produktów przemysłowych
10.5	C10.R3 Reforma rynku energii elektrycznej	Przyjęcie ustawy o transpozycji pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej
12.4	C12.R3 Poprawa instytucjonalnej i administracyjnej struktury zarządzania programami inwestycyjnymi	Wejście w życie przepisów dotyczących wsparcia publicznego dla rolnictwa Ukrainy
13.2	C13.R1 Wzmocnienie planowania strategicznego i zapewnienie optymalnych ram dla inwestorów strategicznych	Publikacja sprawozdania w sprawie weryfikacji rezerw surowców krytycznych Ukrainy
15.4	C.15.R2 Polityka klimatyczna	Przyjęcie drugiego ustalonego na poziomie krajowym wkładu Ukrainy do porozumienia paryskiego
15.9	C15.R5 Zwiększona gospodarka o obiegu zamkniętym	Przyjęcie krajowego planu gospodarki odpadami do 2033 r.

Siódma rata (IV kw. 2025 r.)

Kwota łącznie: 2 944 082 949 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 173 000 000 EUR

Pożyczki: 2 771 082 949 EUR

Całkowita liczba etapów: 20

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
1.2	C1.R2 Procedury naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne	Wejście w życie zmian legislacyjnych mających na celu usprawnienie procedury podejmowania zatrudnienia w służbie cywilnej, uzyskania statusu urzędnika służby cywilnej i zakończenia zatrudnienia w służbie cywilnej
2.6	C2.R3 Poprawa zarządzania długiem publicznym	Przyjęcie średnioterminowej strategii zarządzania długiem państwowym
2.9	C2.R5 Poprawa system audytu i kontroli finansowej	Przyjęcie zmian w odpowiednich przepisach dotyczących kontroli finansowej ze strony państwa
3.3	C3.R1 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Zakończenie 20 % dawnych spraw dyscyplinarnych (wydanie w tych sprawach orzeczeń) nierozstrzygniętych do końca 2023 r.
3.4	C3.R2 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Zakończenie oceny kwalifikacji (weryfikacja) w odniesieniu do 50 % sędziów, którzy nadal podlegali takiej ocenie zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2016 r.
3.9	C3.R2 Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Uruchomienie systemu gromadzenia danych w sprawie wykonywania orzeczeń sądowych
4.8	C4.R3 Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy	Przeprowadzenie kolejnej krajowej oceny ryzyka
5.6	C5.R4 Zwiększenie możliwości organu nadzoru finansowego	Wejście w życie ustawy o poprawie regulacji przez państwo rynków kapitałowych i zorganizowanych rynków towarowych
6.7	C6.R3 Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w ramach zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych	Wejście w życie przepisów dotyczących rozdzielenia działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
6.9	C6.R4 Udoskonalone ramy kontroli pomocy państwa	Wejście w życie zaktualizowanych przepisów dotyczących pomocy państwa i pełne przywrócenie stosowania kontroli pomocy państwa
7.8	C7.R7 Zapewnienie dostępu do mieszkań osobom potrzebującym	Wejście w życie przepisów w sprawie podstawowych zasad polityki mieszkaniowej
8.2	C8.R1 Poprawa otoczenia regulacyjnego	Wejście w życie przepisów zgodnie z planem działania na rzecz deregulacji w konkretnych sektorach
10.3	C10.R2 Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego	Wejście w życie przepisów mających na celu usprawnienie procedur wydawania pozwoleń na inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych
10.7	C10.R3 Reforma rynku energii elektrycznej	Wyznaczenie nowego operatora rynku energii elektrycznej
10.11	C10.R5 Zapewnienie niezależności Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	Wejście w życie zmian przepisów ukraińskiej ustawy w sprawie Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej
10.13	C10.R6 Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Przyjęcie przez państwo ukierunkowanego programu gospodarczego na rzecz modernizacji energetycznej przedsiębiorstw wytwarzających ciepło na okres do 2030 r.
10.14	C10.R6 Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Wejście w życie przepisów wspierających rozwój wydajnego i bardziej zrównoważonego systemu ciepłowniczego
11.3	C11.R3 Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Wejście w życie ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego i interoperacyjności transportu kolejowego w Ukrainie, z terminem zastosowania wynoszącym trzy lata od przyjęcia ustawy
13.6	C13.R3 Stosowanie nowoczesnych technologii wydobywczych i integracja Ukrainy z nowoczesnymi łańcuchami wartości przetwarzania	Publikacja badania na temat przepisów dotyczących sprawozdawczości w odniesieniu do środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego
15.3	C15.R2 Polityka klimatyczna	Przyjęcie uchwały w sprawie rady naukowej i eksperckiej ds. zmiany klimatu i ochrony warstwy ozonowej

Ósma rata (I kw. 2026 r.)

Kwota łącznie: 1 881 426 726,68 EUR i 2 000 000 000 SEK

Bezzwrotne wsparcie: 147 555 758,68 EUR i 2 000 000 000 SEK

Pożyczki: 1 733 870 968 EUR

Całkowita liczba etapów: 8

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
1.5	C1.R3 Cyfryzacja służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi	Uruchomienie systemu informacji dotyczącego zarządzania zasobami ludzkimi
3.7	C3.R2 Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie przepisów dotyczących uproszczonych postępowań upadłościowych w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMSP)
3.12	C3.R4 Reforma prokuratury	Wejście w życie przepisów umożliwiających przejrzysty i oparty na kryteriach merytorycznych wybór prokuratorów szczebla kierowniczego
5.1	C5.R1 Ocena sektora bankowego	Opublikowana ocena odporności w systemie bankowym
8.5	C8.R3 Dostęp do finansowania i rynków	Wejście w życie przepisów dotyczących uproszczenia procesu przyłączania nieruchomości do zewnętrznych sieci technicznych oraz poprawy regulacji w dziedzinie transportu rurociągowego
9.3	C9.R1 Wspieranie decentralizacji	Wejście w życie przepisów zapewniających lepszy podział kompetencji między samorządami terytorialnymi a organami wykonawczymi
12.6	C12.R4 Udoskonalenie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych	Publikacja sprawozdania z wdrażania wsparcia ze strony państwa za pośrednictwem publicznego rejestru rolnego
15.8	C15.R5 Zwiększona gospodarka o obiegu zamkniętym	Przyjęcie strategii wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i związanej z nią planu działania

Dziewiąta rata (II kw. 2026 r.)

Kwota łącznie: 2 412 976 959 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 173 000 000 EUR

Pożyczki: 2 239 976 959 EUR

Całkowita liczba etapów: 16

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
1.4	C1.R3 Cyfryzacja służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi	Modernizacja jednolitego państwowego internetowego portalu usług elektronicznych
3.10	C3.R2 Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Uruchomienie zmodernizowanego systemu informatycznego służącego do wykonywania orzeczeń sądowych
4.5	C4.R2 Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Przyjęcie nowej strategii antykorupcyjnej i państwowego programu antykorupcyjnego na okres po 2025 r.
5.5	C5.R3 Udoskonalona restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja pożyczek zagrożonych	Wejście w życie aktów prawnych mających na celu poprawę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych
5.3	C5.R2 Ograniczenie własności państwa w sektorze bankowym	Przyjęcie strategii stopniowego ograniczania własności państwa w sektorze bankowym
6.3	C6.R2 Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Powoływanie rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych, w których większość członków jest niezależna
7.7	C7.R6 Poprawa funkcjonowania rynku pracy	Przyjęcie strategii zatrudnienia ludności
7.12	C7.I1 Inwestycje w edukację	Inwestycje w edukację o wartości co najmniej 300 mln EUR
7.14	C7.I2 Inwestycje w opiekę zdrowotną	Inwestycje w opiekę zdrowotną o wartości co najmniej 200 mln EUR
7.18	C7 I5 Inwestycje w zapewnienie mieszkań słabszym grupom społecznym	Inwestycje o wartości co najmniej 200 mln EUR na zapewnienie mieszkań dla niepełnosprawnych weteranów z grupą inwalidzką I-II, członków rodzin zmarłych weteranów i osób wewnętrznje przesiedlonych

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
9.7	C9.I1 Inwestycje na rzecz zaspokojenia potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	Przydział co najmniej 5 % całkowitego bezzwrotnego wsparcia finansowego na zaspokojenie potrzeb władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji
10.6	C10.R3 Reforma rynku energii elektrycznej	Wejście w życie przepisów dotyczących zmiany warunków opodatkowania uczestników rynku energii elektrycznej
10.9	C10.R4 Liberalizacja cen energii elektrycznej i gazu ziemnego	Przyjęcie harmonogramu stopniowej liberalizacji rynku gazu i energii elektrycznej, który ma zostać wdrożony po wygaśnięciu stanu wojennego
12.9	C12.I1 Inwestycje w rozminowywanie	Inwestycje o wartości co najmniej 30 mln EUR przeznaczone na rozminowywanie gruntów rolnych
14.4	C14.R2 Cyfryzacja usług publicznych	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego funkcjonowania zintegrowanego systemu identyfikacji elektronicznej, zgodnie z zasadami rozporządzenia (UE) 2024/1183
15.7	C15.R4 Odtworzenie i ochrona zasobów naturalnych	Wejście w życie ustawy o ograniczeniu wylesiania i degradacji lasów

Dziesiąta rata (III kw. 2026 r.)

Kwota łącznie: 531 105 991 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 75 000 000 EUR

Pożyczki: 456 105 991 EUR

Całkowita liczba etapów: 5

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
1.3	C1.R2 Procedury naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne	Stopniowe przywracanie w służbie cywilnej naboru w oparciu o kryteria merytoryczne
3.13	C3.R4 Reforma prokuratury	Wejście w życie przepisów usprawniających system dyscyplinarny w odniesieniu do prokuratorów i zwiększających możliwości Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów
6.4	C6.R2 Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Korporatyzacja kluczowych przedsiębiorstw państwowych

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
7.4	C7.R4 Przejście ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku	Wejście w życie przepisów służących wdrożeniu systemu przeniesienia ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku
10.16	C10.R7 Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i usprawnienie postępowań o udzielanie zamówień publicznych	Przyjęcie aktów prawnych w sprawie ustanowienia minimalnych poziomów efektywności energetycznej budynków

Jedenasta rata (IV kw. 2026 r.)

Kwota łącznie: 531 105 991 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 100 000 000 EUR

Pożyczki: 431 105 991 EUR

Całkowita liczba etapów: 9

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
2.4	C2.R2 Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Przeprowadzenie przeglądu wydatków publicznych w ramach budżetu państwa
2.5	C2.R2 Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Wejście w życie ustawy o zmianach ukraińskiego kodeksu budżetowego mających na celu określenie procedury zarządzania ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych
3.15	C3.R1 Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Nowy sąd rozpatrujący sprawy administracyjne rozpoczął działalność
3.14	C3.R4 Reforma prokuratury	Uruchomiono elektroniczny system zarządzania sprawami w sądownictwie karnym
7.9	C7.R7 Zapewnienie dostępu do mieszkań osobom potrzebującym	Wejście w życie przepisów w sprawie funduszu mieszkalnictwa socjalnego
7.3	C7.R3 Poprawa systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych	Wejście w życie przepisów dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych
10.12	C10.R6 Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Anulowanie moratorium na podwyżki taryf ciepła i ciepłej wody

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
11.8	C11 R3 Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Wejście w życie ustawy o rynku transportu kolejowego i sekwencyjne stosowanie jej przepisów
11.5	C11.R4 Poprawa usług transportu wodnego i usług portowych	Wejście w życie przepisów dotyczących żeglugi handlowej i transportu wodnego na śródlądowych drogach wodnych

Dwunasta rata (I kw. 2027 r.)

Kwota łącznie: 318 663 594 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 70 000 000 EUR

Pożyczki: 248 663 594 EUR

Całkowita liczba etapów: 2

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
11.6	C11.R4 Poprawa usług transportu wodnego i usług portowych	Przeгляд i zmiana obowiązujących przepisów krajowych w celu zapewnienia zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/352 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającego ramy w zakresie świadczenia usług portowych oraz wspólne zasady dotyczące przejrzystości finansowej portów
12.2	C12. R1 Dostosowanie ram instytucjonalnych dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do polityki UE	Ustanowienie sieci danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych (FSDN)

Trzynasta rata (II kw. 2027 r.)

Kwota łącznie: 212 442 396 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 50 000 000 EUR

Pożyczki: 162 442 396 EUR

Całkowita liczba etapów: 2

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
4.9	C4.R3 Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy	Wejście w życie przepisów dotyczących rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych
4.10	C4.R3 Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy	Funkcjonuje oprogramowanie i sprzęt niezbędne do prowadzenia rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych

Czternasta rata (III kw. 2027 r.)

Kwota łącznie: 212 442 396 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 50 000 000 EUR

Pożyczki: 162 442 396 EUR

Całkowita liczba etapów: 2

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
6.8	C6.R3 Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych	Przedłożenie sprawozdania z audytu potwierdzającego rozdział działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej od działalności niemieszczącej się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej
8.6	C8.R4 Poprawa udzielania zamówień publicznych	Wejście w życie przepisów dotyczących harmonizacji prawodawstwa w dziedzinie udzielania zamówień publicznych z dorobkiem prawnym UE.

Piętnasta rata (IV kw. 2027 r.)

Kwota łącznie: 1 402 119 817 EUR

Bezzwrotne wsparcie: 0 EUR

Pożyczki: 1 402 119 817 EUR

Całkowita liczba etapów: 14

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
3.11	C3.R3 Cyfryzacja systemu sądowego	Wprowadzenie rozwiązań informatycznych w systemie sądowym
6.5	C6.R2 Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Przedłożenie sprawozdania wykazującego, że zasady ładu korporacyjnego są należycie przestrzegane
7.13	C7.I1 Inwestycje w edukację	Inwestycje w edukację o wartości co najmniej 650 mln EUR
7.15	C7.I2 Inwestycje w opiekę zdrowotną	Inwestycje w opiekę zdrowotną o wartości co najmniej 400 mln EUR
7.16	C7.I3 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Inwestycje w infrastrukturę społeczną o wartości co najmniej 350 mln EUR
7.17	C7.I4 Inwestycje w odszkodowanie za uszkodzone lub zniszczone mieszkania	Inwestycje o wartości co najmniej 600 mln EUR na rekompensaty finansowe za uszkodzone mieszkania
7.19	C7.I5 Inwestycje w zapewnienie mieszkań słabszym grupom społecznym	Inwestycje o wartości co najmniej 450 mln EUR na zapewnienie mieszkań dla niepełnosprawnych weteranów z grupą inwalidzką I-II, członków rodzin zmarłych weteranów i osób wewnętrznie przesiedlonych

Numer porządkowy	Reforma/Inwestycja	Nazwa etapu
8.9	C8.R6 Rozwiązanie problemu opóźnień w płatnościach	Wejście w życie przepisów dotyczących zwalczania opóźnień w płatnościach
8.10	C8.I1 Inwestycje we wsparcie finansowe dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP	Inwestycje o wartości co najmniej 450 mln EUR w zakresie wsparcia finansowego dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP oraz małych i średnich przedsiębiorstw przetwórczych
9.8	C9.I1 Inwestycje na rzecz zaspokojenia potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	Przydział co najmniej 20 % całkowitego bezzwrotnego wsparcia finansowego na zaspokojenie potrzeb władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji
10.17	C10.I1 Inwestycje w infrastrukturę energetyczną	Inwestycje o wartości co najmniej 550 mln EUR w infrastrukturę energetyczną
11.4	C11.R3 Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Przyjęcie aktów wykonawczych do przepisów dotyczących transportu kolejowego
11.7	C11.I1 Inwestycje w infrastrukturę transportową	Inwestycje o wartości co najmniej 350 mln EUR w infrastrukturę transportową
12.10	C12.I1 Inwestycje w rozminowywanie	Inwestycje o wartości co najmniej 100 mln EUR przeznaczone na rozminowywanie gruntów rolnych

C.1. REFORMA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest wzmocnienie zdolności i skuteczności ukraińskiej administracji publicznej oraz stopniowe dostosowanie zasad, norm, polityk i praktyk w dziedzinie administracji publicznej do dorobku prawnego, polityk i praktyk UE. W szczególności w niniejszym rozdziale skoncentrowano się na przeglądzie systemu wynagrodzeń w służbie cywilnej, usprawnieniu naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne oraz na cyfryzacji systemu służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi.

Reforma 1: Reforma wynagrodzeń w służbie cywilnej

Celem tej reformy jest wprowadzenie przejrzystego, sprawiedliwego i przewidywalnego systemu wynagradzania pracowników zgodnie z odpowiednimi zasadami administracji publicznej OECD/SIGMA ⁽¹⁾.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie nowych przepisów wprowadzających nowy system wynagradzania oparty na klasyfikacji funkcjonalnej stanowisk, wyraźny podział wynagrodzeń na składniki stałe i zmienne oraz obniżenie dodatku z tytułu stażu pracy z 50 % do 30 %.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 2: Procedury naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne

Celem tej reformy jest wprowadzenie merytokratycznej procedury naboru i selekcji urzędników służby cywilnej, aby zapewnić zaufanie publiczne i przyciągnąć wysoko wykwalifikowany personel do służby cywilnej.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wiąże się ona z wejściem w życie przepisów mających na celu usprawnienie procedury podejmowania zatrudnienia w służbie cywilnej, uzyskania statusu urzędnika służby cywilnej i zakończenia zatrudnienia w służbie cywilnej. Po drugie, wiąże się ona ze stopniowym przywracaniem wyboru na wolne stanowiska urzędnicze kategorii A, B i C w korpusie służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2026 r.

⁽¹⁾ OECD (2023), The Principles of Public Administration, OECD, Paryż, <https://www.sigmaxweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration-2023.pdf>.

Reforma 3: Cyfryzacja służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi

Reforma ta ma na celu cyfryzację funkcji zarządzania zasobami ludzkimi w służbie cywilnej, ze szczególnym uwzględnieniem systemu informacji dotyczącego zarządzania zasobami ludzkimi oraz jednolitego państwowego internetowego portalu usług elektronicznych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, system informacyjny dotyczący zarządzania zasobami ludzkimi powinien być operacyjny i wykorzystywany we wszystkich ministerstwach i we wszystkich innych działających/tymczasowych centralnych organach wykonawczych i ich organach terytorialnych. Po drugie, jednolity państwowy internetowy portal usług elektronicznych zostanie zmodernizowany.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
1.1	Reforma 1: Reforma wynagrodzeń w służbie cywilnej	Wejście w życie zmian legislacyjnych dotyczących reformy wynagrodzeń w służbie cywilnej	I kw.	2025	Wejście w życie przepisów (w tym przyjęcie niezbędnych aktów prawa wtórnego i aktów normatywnych), które są zgodne z odpowiednimi zasadami administracji publicznej OECD/SIGMA. Przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach: — wprowadzenie wynagrodzenia opartego na klasyfikacji funkcjonalnej stanowisk; — wyraźny podział wynagrodzeń na części stałe lub gwarantowane (nie mniej niż 70 % rocznie) i zmienne (nie więcej niż 30 % rocznie); — obniżenie dodatku z tytułu stażu pracy z 50 % do 30 %.
1.2	Reforma 2: Procedury naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne	Wejście w życie zmian legislacyjnych mających na celu usprawnienie procedury podejmowania zatrudnienia w służbie cywilnej, uzyskania statusu urzędnika służby cywilnej i zakończenia zatrudnienia w służbie cywilnej	IV kw.	2025	Wejście w życie przepisów (w tym przyjęcie niezbędnych aktów prawa wtórnego i aktów normatywnych) w celu usprawnienia procedury podejmowania zatrudnienia w służbie cywilnej, uzyskania statusu urzędnika służby cywilnej i zakończenia zatrudnienia w służbie cywilnej. Przepisy te są zgodne z odpowiednimi zasadami administracji publicznej OECD/SIGMA związanymi z naborem w oparciu o kryteria merytoryczne. Stosowanie przepisów dotyczących wznowienia selekcji opartej na kryteriach merytorycznych w odniesieniu do wszystkich stanowisk urzędników służby cywilnej na terytorium kontrolowanym przez Ukrainę, na którym działania wojenne nie mają miejsca, rozpoczyna się wraz z dniem ich wejścia w życie, tj. 1 czerwca 2026 r. (zgodnie z wymogami etapu 1.3).
1.3	Reforma 2: Procedury naboru i selekcji do służby cywilnej w oparciu o kryteria merytoryczne	Stopniowe przywracanie w służbie cywilnej naboru w oparciu o kryteria merytoryczne	III kw.	2026	Przywracanie naboru na wolne stanowiska w oparciu o kryteria merytoryczne w odniesieniu do wszystkich urzędników służby cywilnej będzie stopniowo realizowane w trzech etapach: 1) w odniesieniu do stanowisk kategorii »A« w służbie cywilnej; 2) w odniesieniu do stanowisk kategorii »B« w służbie cywilnej (na terytorium kontrolowanym przez Ukrainę, na którym nie mają miejsca działania wojenne); 3) w odniesieniu do stanowisk kategorii »C« w służbie cywilnej (na terytorium kontrolowanym przez Ukrainę, na którym nie mają miejsca działania wojenne).

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
1.4	Reforma 3: Cyfryzacja służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi	Modernizacja jednolitego państwowego internetowego portalu usług elektronicznych	II kw.	2026	Jednolity państwowy internetowy portal usług elektronicznych został zmodernizowany. Funkcja publikowania ogłoszeń o wolnych stanowiskach i składania kandydatur została w pełni wdrożona i funkcjonuje w całości.
1.5	Reforma 3: Cyfryzacja służby cywilnej i zarządzania zasobami ludzkimi	Uruchomienie systemu informacji dotyczącego zarządzania zasobami ludzkimi	I kw.	2026	Uruchomienie systemu informacji dotyczącego zarządzania zasobami ludzkimi, wykorzystywanego we wszystkich ministerstwach i we wszystkich innych działających/tymczasowych centralnych organach wykonawczych i ich organach terytorialnych.

C.2. ZARZĄDZANIE FINANSAMI PUBLICZNYMI:**1. Opis reform i inwestycji**

Celem tego rozdziału jest zwiększenie odporności makroekonomicznej i finansowej Ukrainy, zapewnienie skutecznego wykorzystania funduszy publicznych, dostosowanie do norm UE oraz propagowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Reforma 1: Poprawa zarządzania dochodami

Celem tej reformy jest zwiększenie mobilizacji dochodów krajowych poprzez poprawę skuteczności administracji podatkowej i celnej.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, przyjmuje się długoterminowy krajowy plan strategiczny na rzecz rozwoju cyfrowego, transformacji cyfrowej i cyfryzacji państwowej administracji celnej. Po drugie, przyjmuje się plan strategiczny na rzecz rozwoju cyfrowego, transformacji cyfrowej i cyfryzacji ukraińskiej państwowej administracji podatkowej.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Reforma 2: Poprawa zarządzania finansami publicznymi

Celem tej reformy jest stworzenie skutecznego systemu zarządzania finansami publicznymi oraz zapewnienie stabilności finansowej państwa.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, zatwierdza się deklarację budżetową na lata 2025–2027 w celu przywrócenia średniookresowego planowania budżetowego i zapewnienia przewidywalności polityki budżetowej. Po drugie, reforma wprowadza roczne przeglądy wydatków z budżetu państwa z uwzględnieniem praktyk OECD w obszarach priorytetowych, takich jak ochrona socjalna, edukacja, opieka zdrowotna, energia, wsparcie dla przedsiębiorstw. Po trzecie, wejdzie w życie ustawa zmieniająca ukraiński kodeks budżetowy w celu określenia procedury zarządzania ryzykiem fiskalnym budżetów lokalnych.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

Reforma 3: Poprawa zarządzania długiem publicznym

Celem tej reformy jest zwiększenie przejrzystości polityki zarządzania długiem państwowym oraz zwiększenie skuteczności zarządzania długiem państwowym.

W reformie proponuje się jeden etap, a mianowicie przyjęcie średnioterminowej strategii zarządzania długiem państwowym na lata 2026–2028. Strategia ta obejmuje analizę obecnej struktury długu publicznego i tendencji w tym zakresie, ustanowienie celów służących zapewnieniu długookresowej zdolności do obsługi długu oraz opracowaniu środków na potrzeby krajowego rynku długu państwowego.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

Reforma 4: Poprawa zarządzania inwestycjami publicznymi

Celem tej reformy jest wzmocnienie ram instytucjonalnych zarządzania inwestycjami publicznymi w Ukrainie, określenie ról i obowiązków uczestników na wszystkich etapach cyklu projektów inwestycyjnych, priorytetów strategicznych, przejrzystości i cyfrowych ram monitorowania projektów.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, przyjmuje się plan działania mający na celu wdrożenie harmonogramu poprawy zarządzania inwestycjami publicznymi. Po drugie, reforma wiąże się z opracowaniem i wdrożeniem cyfrowego narzędzia zarządzania na potrzeby odbudowy Ukrainy

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2025 r.

Reforma 5: Poprawa systemów kontroli

Celem tej reformy jest wzmocnienie systemu audytu i kontroli finansowej, w szczególności osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej w odniesieniu do środków finansowych wykorzystywanych w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy, zgodnie z art. 35 rozporządzenia (UE) 2024/792.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z przyjęciem i, w stosownych przypadkach, wejściem w życie poprawek do uchwał lub innych przepisów dotyczących kontroli finansowej ze strony państwa, co umożliwi państwowej administracji audytu zapewnienie, aby instytucja ta dysponowała narzędziami niezbędnymi do zagwarantowania wysokiego poziomu ochrony interesów finansowych Unii Europejskiej, w szczególności w odniesieniu do środków finansowych wykorzystywanych w ramach I filaru Instrumentu na rzecz Ukrainy.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
2.1	Reforma 1: Poprawa zarządzania dochodami	Przyjęcie strategicznego planu cyfryzacji państwowej administracji podatkowej	IV kw.	2024	Przyjęcie strategicznego planu rozwoju cyfrowego, transformacji cyfrowej i cyfryzacji ukraińskiej państwowej administracji podatkowej, zgodnie z zaleceniami krajowej strategii w zakresie dochodów na lata 2024–2030.
2.2	Reforma 1: Poprawa zarządzania dochodami	Przyjęcie planu cyfryzacji państwowej administracji celnej	II kw.	2024	Przyjęcie długoterminowego krajowego planu strategicznego na rzecz rozwoju cyfrowego, transformacji cyfrowej i cyfryzacji państwowej administracji celnej.
2.3	Reforma 2: Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Zatwierdzenie deklaracji budżetowej na lata 2025–2027	II kw.	2024	Zatwierdza się deklarację budżetową na lata 2025–2027 i przedkłada się ją Parlamentowi. Deklaracja koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — kluczowe prognozy makroekonomiczne dotyczące rozwoju gospodarczego i społecznego kraju; — kluczowe wskaźniki budżetowe (dochody, wydatki, deficyt budżetowy, dług publiczny); — priorytety polityki publicznej w podziale na dziedziny i pułapy wydatków w odniesieniu do każdej kluczowej jednostki wydatków; — stosunki między budżetem państwa a budżetami lokalnymi, w tym niezbędne wytyczne dotyczące przygotowywania średniookresowych prognoz budżetów lokalnych; — ocena ryzyka fiskalnego.
2.4	Reforma 2: Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Przeprowadzenie przeglądu wydatków publicznych w ramach budżetu państwa	IV kw.	2026	Przeglądy wydatków budżetu państwa przeprowadza się corocznie na podstawie decyzji rządu i metodyki uwzględniającej najlepsze praktyki OECD, w szczególności w obszarach priorytetowych, takich jak ochrona socjalna, edukacja, opieka zdrowotna, energia, wsparcie dla przedsiębiorstw.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
2.5	Reforma 2: Poprawa zarządzania finansami publicznymi	Wejście w życie ustawy o zmianach ukraińskiego kodeksu budżetowego mających na celu określenie procedury zarządzania ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych	IV kw.	2026	Wejście w życie ustawy o zmianach ukraińskiego kodeksu budżetowego mających na celu określenie procedury zarządzania ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych; — ustanowienie procedur współpracy między różnymi podmiotami odpowiedzialnymi za zarządzanie ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych; — wskazanie metodycznych ram zarządzania ryzykiem fiskalnym w przypadku budżetów lokalnych.
2.6	Reforma 3: Poprawa zarządzania długiem publicznym	Przyjęcie średnioterminowej strategii zarządzania długiem państwowym	IV kw.	2025	Przyjęcie średnioterminowej strategii zarządzania długiem państwowym na lata 2026-2028. Średnioterminowa strategia zarządzania długiem państwowym koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — analiza obecnej struktury i tendencji długu publicznego; — cele dotyczące zapewnienia zdolności obsługi zadłużenia; — środki na rzecz rozwoju krajowego rynku długu państwowego.
2.7	Reforma 4: Poprawa zarządzania inwestycjami publicznymi	Przyjęcie planu działania na rzecz realizacji harmonogramu reformy zarządzania inwestycjami publicznymi	II kw.	2024	Przyjęcie planu działania na rzecz realizacji harmonogramu reformy zarządzania inwestycjami publicznymi. Plan działania koncentruje się na następujących głównych obszarach ze wskazaniem kolejności działań i ram czasowych: <ul style="list-style-type: none"> — wprowadzenie strategicznego planowania inwestycji publicznych w ścisłym powiązaniu z planowaniem budżetowym; — określenie ról wszystkich uczestników na wszystkich etapach cyklu projektu inwestycyjnego; — ustanowienie jednolitego podejścia do wyboru, oceny i monitorowania projektów inwestycyjnych, niezależnie od źródeł finansowania (dochody budżetowe, międzynarodowi darczyńcy, gwarancje państwowe (lokalne), koncesje, partnerstwa publiczno-prywatne), aby umożliwić przygotowanie jednolitego wykazu priorytetowych projektów; — określenie kryteriów ustalania priorytetów, które uwzględniają określone potrzeby, stopień zaawansowania projektów oraz dostosowanie do strategii sektorowych lub regionalnych w kontekście zarządzania inwestycjami publicznymi; — wprowadzenie niezależnej oceny dużych projektów inwestycji publicznych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
2.8	Reforma 4: Poprawa zarządzania inwestycjami publicznymi	Opracowanie i wdrożenie cyfrowego narzędzia zarządzania na potrzeby odbudowy Ukrainy	III kw.	2025	Opracowanie i wdrożenie cyfrowego narzędzia zarządzania na potrzeby odbudowy Ukrainy, które zapewnia publiczny dostęp do danych na temat projektów odbudowy na wszystkich etapach, w tym planowania, finansowania, udzielania zamówień publicznych, budowy i oddania do eksploatacji, aby umożliwić publiczne i przejrzyste monitorowanie realizacji projektów oraz lepszą międzysektorową koordynację działań na rzecz odbudowy.
2.9	Reforma 5: Udoskonalone systemy audytu i kontroli finansowej	Przyjęcie zmian w odpowiednich przepisach dotyczących kontroli finansowej ze strony państwa	IV kw.	2025	Przyjęcie zmian do uchwał Rady Ministrów oraz, w razie potrzeby, wejście w życie innych stosownych przepisów o kontroli finansowej ze strony państwa. Zmiany te koncentrują się na następujących głównych obszarach: — udzielanie wsparcia państwowej administracji audytu w celu zapewnienia, aby instytucja ta była wyposażona w narzędzia niezbędne do ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności w odniesieniu do funduszy wykorzystywanych w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy, zgodnie z zasadami międzynarodowych standardów audytu; — wzmocnienie środków monitorowania postępowań o udzielenie zamówienia.

C.3. SYSTEM SĄDOWY

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest zwiększenie zdolności, odpowiedzialności, uczciwości, skuteczności i przejrzystości systemu sądowego, co ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia praworządności i ochrony praw człowieka w Ukrainie, a także dla szybkiej odbudowy, wzrostu gospodarczego i przyciągania inwestycji.

Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa

Celem tej reformy jest skonsolidowanie wyników reformy sądownictwa i budowanie zaufania publicznego do wymiaru sprawiedliwości poprzez przywrócenie przejrzystości i merytokratyczności w procesie selekcji sędziów, usprawnienie oceny kwalifikacji sędziów zasiadających w składzie orzekającym, wzmocnienie systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej, wzmocnienie istniejących narzędzi uczciwości sądowej oraz ustanowienie nowego sądu do rozpoznawania spraw administracyjnych z udziałem agencji państwowych.

Reforma obejmuje sześć etapów. Po pierwsze, 20 % wolnych stanowisk sędziowskich obsadza się na podstawie zmienionych przepisów, które obejmują usprawnione etapy selekcji i skrócenie obowiązkowych okresów szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości, spójne stosowanie jasnych kryteriów oceny i metodologii punktowej oraz zaangażowanie Publicznej Rady ds. Uczciwości Zawodowej w ocenę uczciwości kandydatów na stanowiska sędziowskie. Po drugie, formalnie powołano nowy, wyspecjalizowany okręgowy sąd administracyjny oraz nowy, wyspecjalizowany administracyjny sąd apelacyjny; rozpoczęto przejrzysty proces wyboru sędziów zgodnie z przyjętymi przepisami. Po trzecie, 20 % toczących się spraw dyscyplinarnych rozstrzyga się przy udziale Służby Inspektorów Dyscyplinarnych na podstawie metodyki ustalania kolejności rozpoznawanych spraw określonej przez Najwyższą Radę Sprawiedliwości. Po czwarte, ocena kwalifikacji (weryfikacja) zostaje zakończona w odniesieniu do 50 % pozostałych przypadków. Po piąte, wchodzi w życie akty podstawowe i wykonawcze dotyczące zmiany i weryfikacji oświadczeń o uczciwości. Po szóste, działalność rozpoczął nowy, wyspecjalizowany okręgowy sąd administracyjny oraz nowy, wyspecjalizowany administracyjny sąd apelacyjny.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych

Celem tej reformy jest usprawnienie postępowań upadłościowych i egzekucyjnych poprzez dostosowanie odpowiednich przepisów do dorobku prawnego UE oraz budowanie m. in. zdolności instytucjonalnych w celu właściwego stosowania tych przepisów.

Reforma obejmuje pięć etapów. Po pierwsze, wchodzi w życie przepisy dotyczące poprawy zasad postępowania w przypadku stwierdzenia niewypłacalności, wprowadzenia systemu zapobiegania niewypłacalności oraz narzędzie wczesnego ostrzegania dla podmiotów prawnych i przedsiębiorców zgodnie z dorobkiem prawnym UE. Po drugie, wchodzi w życie przepisy wprowadzające uproszczone procedury upadłościowe dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) zgodnie z dorobkiem prawnym UE. Po trzecie, wchodzi w życie ustawa o wykonywaniu orzeczeń sądowych dotyczących zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych i dalszej cyfryzacji postępowań egzekucyjnych. Po czwarte, uruchamia się zmodernizowany system informatyczny ułatwiający egzekucję, dochodzenie majątkowe w odniesieniu do dłużnika, zajęcie rachunków bankowych i odzyskiwanie długów. Po piąte, uruchamia się system gromadzenia danych w sprawie wykonywania orzeczeń sądowych.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 3: Cyfryzacja systemu sądowego

Celem tej reformy jest poprawa dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zwiększenie przejrzystości, wydajności i skuteczności funkcjonowania sądów, zmniejszenie kosztów operacyjnych oraz umożliwienie kształtowania polityki w sądownictwie w oparciu o dowody.

Reforma obejmuje jeden etap. Przewiduje wprowadzenie podsystemu zarządzania dokumentami elektronicznymi w ramach jednolitego systemu informacji sądowej i telekomunikacyjnej w 15 pilotażowych sądach orzekających w sprawach ogólnych, handlowych i administracyjnych, na poziomie pierwszej instancji i instancji odwoławczej.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2027 r.

Reforma 4: Reforma prokuratury

Celem tej reformy jest wzmocnienie uczciwości, merytokracji i profesjonalizmu w szeregach prokuratury oraz zapobieganie korupcji w sądownictwie karnym.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, wchodzi w życie przepisy ustanawiające przejrzysty i oparty na kryteriach merytorycznych proces wyboru prokuratorów na szczeblu kierowniczym. Po drugie, wchodzi w życie przepisy usprawniające system dyscyplinarny w odniesieniu do prokuratorów i zwiększające możliwości Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów. Po trzecie, wprowadzono trzy moduły elektronicznego systemu zarządzania sprawami w sądownictwie karnym, aby umożliwić cyfrową obsługę spraw karnych.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
3.1	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Obsadzenie co najmniej 20 % wolnych stanowisk sędziowskich	III kw.	2025	Co najmniej 20 % wolnych stanowisk sędziowskich od 16 października 2023 r. (łącznie 2 205 stanowisk) obsadzono na podstawie zmienionych przepisów, które obejmują następujące elementy: — usprawnione etapy selekcji i skrócone obowiązkowe szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości; — spójne stosowanie jasnych i należyście opublikowanych kryteriów oceny oraz metodyki punktowej oceny kompetencji zawodowych i uczciwości kandydatów na stanowiska sędziowskie; — udział Rady ds. Etyki Publicznej w ocenie uczciwości kandydatów na stanowiska sędziowskie w przypadkach wymaganych prawem.
3.2	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Wejście w życie ustawy ustanawiającej nowy sąd zajmujący się rozpoznawaniem spraw administracyjnych	III kw.	2025	W życie weszła ustawa ustanawiająca wyspecjalizowany okręgowy sąd administracyjny oraz wyspecjalizowany administracyjny sąd apelacyjny; rozpoczęto przejrzysty proces wyboru sędziów zgodnie z przyjętymi przepisami.
3.15	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Nowy sąd rozpatrujący sprawy administracyjne rozpoczął działalność	IV kw.	2026	Rozpocznie działalność wyspecjalizowany okręgowy sąd administracyjny oraz wyspecjalizowany administracyjny sąd apelacyjny.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
3.3	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Zakończenie 20 % dawnych spraw dyscyplinarnych (wydanie w tych sprawach orzeczeń) nierozstrzygniętych do końca 2023 r.	IV kw.	2025	Zakończono (wydano orzeczenie) 20 % dawnych postępowań dyscyplinarnych (skarg), nierozstrzygniętych na dzień 31 grudnia 2023 r., z udziałem Służby Inspektorów Dyscyplinarnych i na podstawie kryteriów ustalania kolejności rozpoznawanych skarg dyscyplinarnych przewidzianych w klauzuli 13.7 Regulaminu Najwyższej Rady Sprawiedliwości (zmienionego 21 listopada 2023 r., nr 1068/0/15-23), które są opublikowane na oficjalnej stronie internetowej Najwyższej Rady Sprawiedliwości.
3.4	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Zakończenie oceny kwalifikacji (weryfikacja) w odniesieniu do 50 % sędziów, którzy nadal podlegali takiej ocenie zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2016 r.	IV kw.	2025	Zgodnie z ustalonymi procedurami i przy udziale Rady ds. Etyki Publicznej zakończono ocenę kwalifikacji (weryfikacja) w odniesieniu do 50 % sędziów, którzy nadal podlegali takiej weryfikacji zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2016 r.
3.5	Reforma 1: Zwiększenie odpowiedzialności, uczciwości i profesjonalizmu sądownictwa	Wejście w życie przepisów zmieniających oświadczenia o uczciwości sędziów i proces ich weryfikacji	II kw.	2025	Wejście w życie aktów podstawowych i wykonawczych Wysokiej Komisji Kwalifikacyjnej Sędziów Ukrainy zmieniających deklaracje uczciwości sędziów i proces ich weryfikacji. Akty te koncentrują się na następujących głównych obszarach: — wyjaśnienie treści oświadczeń o uczciwości oraz podstaw rozpoczęcia weryfikacji; — wydłużenie okresu objętego weryfikacją; — usprawnienie procedury weryfikacji poprzez określenie mechanizmów i terminów weryfikacji, określenie praw i obowiązków osób i podmiotów zaangażowanych w proces weryfikacji, wyjaśnienie skutków prawnych weryfikacji.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
3.6	Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie przepisów dotyczących udoskonalenia zasad postępowania w przypadku stwierdzenia niewypłacalności	IV kw.	2024	<p>Wejście w życie ustawy o udoskonaleniu zasad postępowania w przypadku stwierdzenia niewypłacalności oraz odpowiedniego prawodawstwa wtórnego, wprowadzenie systemu zapobiegania niewypłacalności oraz narzędzia wczesnego ostrzegania dla podmiotów prawnych i przedsiębiorców zgodnie z zasadami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132. Nowe przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapobieganie upadłości i przywróceniu wypłacalności dłużników — wczesne wykrywanie oznak kryzysu w przedsiębiorstwie — określenie dodatkowych możliwości przywrócenia wypłacalności przedsiębiorstw — dostępność informacji dla przedsiębiorstw na temat mechanizmów zapobiegania niewypłacalności i wczesnego ostrzegania.
3.7	Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie przepisów dotyczących uproszczonych postępowań upadłościowych w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP)	I kw.	2026	<p>Wejście w życie przepisów dotyczących uproszczonych postępowań upadłościowych w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) zgodnie z zasadami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132. Przepisy te opracowuje się w oparciu o ocenę skutków regulacji z udziałem ekspertów z UE. Przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uproszczone postępowania pozasądowe i postępowania upadłościowe na rzecz MMŚP (w tym przedsiębiorców indywidualnych); — dostępność na potrzeby MMŚP narzędzi i usług zarządców w zakresie niewypłacalności; — zapobieganie nadużywaniu postępowań upadłościowych przez MMŚP.
3.8	Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Wejście w życie przepisów w sprawie lepszego wykonywaniu orzeczeń sądowych dotyczących zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych oraz w sprawie cyfryzacji	II kw.	2025	Wejście w życie ustawy o wykonywaniu orzeczeń sądowych dotyczących zobowiązań pieniężnych i niepieniężnych oraz dalszej cyfryzacji postępowania egzekucyjnego.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
3.9	Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Uruchomienie systemu gromadzenia danych w sprawie wykonywania orzeczeń sądowych	IV kw.	2025	Uruchomienie systemu gromadzenia danych w sprawie wykonywania orzeczeń sądowych.
3.10	Reforma 2: Reformy dotyczące niewypłacalności i wykonywania orzeczeń sądowych	Uruchomienie zmodernizowanego systemu informatycznego służącego do wykonywania orzeczeń sądowych	II kw.	2026	Uruchamia się zmodernizowany system informatyczny ułatwiający proces egzekucji, dochodzenie majątkowe w odniesieniu do dłużnika, zajęcie rachunków bankowych i odzyskiwanie długów.
3.11	Reforma 3: Cyfryzacja systemu sądowego	Wprowadzenie rozwiązań informatycznych w systemie sądowym	IV kw.	2027	Wprowadzenie podsystemu zarządzania dokumentami elektronicznymi w ramach jednolitego systemu informacji i komunikacji sądowej w 15 pilotażowych sądach orzekających w sprawach ogólnych, handlowych i administracyjnych, na poziomie pierwszej instancji i instancji odwoławczej.
3.12	Reforma 4: Reforma prokuratury	Wejście w życie przepisów umożliwiających przejrzysty i oparty na kryteriach merytorycznych wybór prokuratorów szczebla kierowniczego	I kw.	2026	Wejście w życie przepisów umożliwiających przejrzysty i oparty na kryteriach merytorycznych wybór prokuratorów szczebla kierowniczego. Przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — jasne kryteria oceny, w tym kompetencje zawodowe i uczciwość/etyka; — przejrzysta, konkurencyjna i merytokratyczna procedura wyboru, która obejmuje wiarygodną kontrolę profesjonalizmu i uczciwości; — wzmocnienie zdolności instytucjonalnych i uprawnień prokuratury i organów samorządu zawodowego, w szczególności Rady Prokuratorów, w zakresie wyboru prokuratorów na wysokie stanowiska.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
3.13	Reforma 4: Reforma prokuratury	Wejście w życie przepisów usprawniających system dyscyplinarny w odniesieniu do prokuratorów i zwiększających możliwości Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów	III kw.	2026	<p>Wejście w życie przepisów usprawniających system dyscyplinarny w odniesieniu do prokuratorów i wzmacniających zdolności instytucjonalne Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów. Udoskonalone ramy prawne i instytucjonalne mające na celu wdrożenie zaleceń GRECO koncentrują się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wyszczególnienie przewinień dyscyplinarnych związanych z postępowaniem prokuratorów i przestrzeganie przez prokuratorów norm etycznych, a także rozszerzenie wykazu dostępnych sankcji dyscyplinarnych w celu zwiększenia ich proporcjonalności i skuteczności; — zmiana przepisów dotyczących składu Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów w celu zapewnienia, aby większość mandatów była sprawowana przez prokuratorów wybranych przez ich kolegów, oraz przeprowadzenie niezależnej i obiektywnej procedury wstępnej selekcji wszystkich kandydatów na członków Komisji Kwalifikacyjnej i Dyscyplinarnej Prokuratorów, która to procedura obejmuje weryfikację uczciwości tych kandydatów; — zwiększenie skuteczności postępowań dyscyplinarnych poprzez wydłużenie okresu przedawnienia.
3.14	Reforma 4: Reforma prokuratury	Uruchomiono elektroniczny system zarządzania sprawami w sądownictwie karnym	IV kw.	2026	W elektronicznym systemie zarządzania sprawami w sądownictwie karnym funkcjonuje moduł formowania systemu, moduł elektronicznych postępowań karnych oraz moduł analizowania spraw. Pozwala to na cyfrową obsługę spraw karnych i stopniowe zastępowanie przestarzałego jednolitego rejestru postępowań przygotowawczych/istotną modernizację tego systemu.

C.4. ZWALCZANIE KORUPCJI I PRANIA PIENIĘDZY

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest wzmocnienie kluczowych agencji antykorupcyjnych oraz aktualizacja ram prawnych w celu zwiększenia ogólnej skuteczności ram antykorupcyjnych i wdrożenia państwowej polityki antykorupcyjnej, która ma zasadnicze znaczenie dla korzystnego klimatu biznesowego i inwestycyjnego oraz trwałej odbudowy i wzrostu gospodarczego. W rozdziale tym odniesiono się również do niedociągnięć związanych z odzyskiwaniem mienia i zarządzaniem nim na szczeblu instytucjonalnym i proceduralnym oraz do dostosowania ukraińskiego ustawodawstwa do dorobku prawnego UE i standardów FATF w dziedzinie przeciwdziałania praniu pieniędzy, co umożliwi skuteczniejsze zwalczanie przestępczości gospodarczej i poprawę ogólnego klimatu biznesowego na Ukrainie.

Reforma 1: Rozwój zdolności instytucjonalnych ram antykorupcyjnych

Celem tej reformy jest zwiększenie ogólnej zdolności infrastruktury antykorupcyjnej do zwalczania korupcji, w tym na wysokim szczeblu, poprzez prowadzenie aktywnych i skutecznych dochodzeń.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, Wspecjalizowana Prokuratura Antykorupcyjna uzyskuje możliwość zwiększenia swojego zatrudnienia z 10 % do 15 %. Po drugie, mianuje się nowego szefa Krajowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji. Po trzecie, liczba sędziów i aparatu urzędniczego Najwyższego Sądu Antykorupcyjnego Ukrainy wzrasta odpowiednio o 60 % i 40 %.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 2: Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją

Ogólnym celem reformy jest wzmocnienie kluczowych instytucji antykorupcyjnych i usprawnienie postępowań karnych w celu zwiększenia ich skuteczności, w tym w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu, przy jednoczesnym zapobieganiu przypadkom nadużyć proceduralnych i nadmiernej ingerencji. Reforma ma również zaradzić niedociągnięciom związanym z odzyskiwaniem mienia i zarządzaniem nim na szczeblach instytucjonalnym i proceduralnym.

Reforma obejmuje cztery etapy. Po pierwsze, wchodzi w życie zmieniony kodeks karny i kodeks postępowania karnego. Zmienione przepisy ulepszą przepisy regulujące dobrowolne poddanie się karze; znoszą okres postępowania przygotowawczego od chwili zarejestrowania postępowania karnego do momentu powiadomienia o podejrzeniu i umożliwiają Najwyższemu Sądowi Antykorupcyjnemu Ukrainy orzekanie w niektórych sprawach w składzie jednoosobowym. Po drugie, przyjmuje się nową strategię antykorupcyjną i państwowy program antykorupcyjny na okres po 2025 r. Po trzecie, przyjmuje się plan działania na rzecz realizacji strategii odzyskiwania mienia na lata 2023–2025. Po czwarte, wchodzi w życie ustawa reformująca Agencję ds. Odzyskiwania Mienia i Zarządzania Mieniem.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 3: Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy

Celem tej reformy jest dalsze dostosowanie ukraińskich ram prawnych do dorobku prawnego UE i standardów FATF oraz stworzenie efektywnego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy w Ukrainie, aby skuteczniej zwalczać przestępstwa gospodarcze i poprawić ogólny klimat biznesowy w Ukrainie.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, przeprowadza się kolejną krajową ocenę ryzyka. Po drugie, w życie wchodzi przepisy dotyczące rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych, zgodnie z dorobkiem prawnym UE. Po trzecie, uruchomiono oprogramowanie i sprzęt niezbędne do prowadzenia rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
4.1	Reforma 1: Rozwój zdolności instytucjonalnych ram antykorupcyjnych	Zwiększenie liczby pracowników Wyspecjalizowanej Prokuratury Antykorupcyjnej	III kw.	2024	Wyspecjalizowana Prokuratura Antykorupcyjna ma możliwość zwiększenia zatrudnienia z 10 % do 15 % w stosunku do zatrudnienia Krajowego Biura Antykorupcyjnego.
4.2	Reforma 1: Rozwój zdolności instytucjonalnych ram antykorupcyjnych	Mianowanie nowego szefa Krajowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji	II kw.	2024	Mianowanie nowego szefa Krajowej Agencji ds. Zapobiegania Korupcji w wyniku procedury wyboru zgodnie z ustawą o zapobieganiu korupcji.
4.3	Reforma 1: Rozwój zdolności instytucjonalnych ram antykorupcyjnych	Zwiększenie liczby pracowników Najwyższego Sądu Antykorupcyjnego Ukrainy	I kw.	2025	Liczba sędziów Najwyższego Sądu Antykorupcyjnego Ukrainy wzrosła o 60 %, a aparat urzędniczy tego sądu wzrósł o 40 %.
4.4	Reforma 2: Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Wejście w życie znowelizowanego kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego	III kw.	2024	Wejście w życie ukraińskich ustaw o zmianie ukraińskiego kodeksu karnego i ukraińskiego kodeksu postępowania karnego. Ustawy koncentrują się na następujących głównych obszarach: — udoskonaleniu przepisów regulujących dobrowolne poddanie się karze; — zniesieniu okresu postępowania przygotowawczego od chwili zarejestrowania postępowania karnego do momentu powiadomienia o podejrzeniu; — umożliwieniu Najwyższemu Sądowi Antykorupcyjnemu Ukrainy orzekania w niektórych sprawach w składzie jednoosobowym.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
4.5	Reforma 2: Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Przyjęcie nowej strategii antykorupcyjnej i państwowego programu antykorupcyjnego na okres po 2025 r.	II kw.	2026	Przyjęcie i opublikowanie przez parlament i rząd odpowiednio strategii antykorupcyjnej oraz państwowego programu antykorupcyjnego w celu ich wdrożenia obejmującego okres po 2025 r.
4.6	Reforma 2: Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Przyjęcie planu działania na rzecz realizacji strategii odzyskiwania mienia na lata 2023–2025	III kw.	2024	Przyjęcie i publikacja na stronie internetowej Rady Ministrów planu działania na rzecz realizacji strategii odzyskiwania mienia na lata 2023–2025.
4.7	Reforma 2: Poprawa ram prawnych na rzecz skuteczniejszej walki z korupcją	Wejście w życie ustawy reformującej Agencję ds. Odzyskiwania Mienia i Zarządzania Mieniem	I kw.	2025	Wejście w życie ustawy reformującej Agencję ds. Odzyskiwania Mienia i Zarządzania Mieniem. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — przejrzysta i oparta na kryteriach merytorycznych procedura wyboru szefa agencji, w tym wiarygodnej kontroli uczciwości i profesjonalizmu; — niezależny zewnętrzny system oceny skuteczności działania; — przejrzysta procedura zarządzania zajęтым majątkiem znajdującym się pod kontrolą agencji i jego sprzedaży.
4.8	Reforma 3: Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy	Przeprowadzenie kolejnej krajowej oceny ryzyka	IV kw.	2025	Przygotowanie i wdrożenie kolejnej krajowej oceny ryzyka zgodnie ze zaktualizowaną metodyką krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu na Ukrainie.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
4.9	Reforma 3: Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy	Wejście w życie przepisów dotyczących rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych	II kw.	2027	Wejście w życie niezbędnych ram prawnych dotyczących rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych oraz rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych, zgodnie z zasadami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1153 z dnia 20 czerwca 2019 r. ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylającej decyzję Rady 2000/642/WSiSW i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1640 z dnia 31 maja 2024 r. w sprawie mechanizmów, które państwa członkowskie powinny wprowadzić w celu zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającej dyrektywę (UE) 2019/1937 oraz zmieniającej i uchylającej dyrektywę (UE) 2015/849, które to ramy zmieniają ukraińskie przepisy podatkowe, bankowe, dotyczące przeciwdziałania procederowi prania pieniędzy, rynku kapitałowego oraz usług płatniczych.
4.10	Reforma 3: Środki przeciwdziałania praniu pieniędzy.	Funkcjonuje oprogramowanie i sprzęt niezbędne do prowadzenia rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych.	II kw.	2027	Funkcjonuje oprogramowanie i sprzęt niezbędne do prowadzenia rejestru rachunków bankowych dla osób fizycznych i bankowych skrytek depozytowych dla osób fizycznych, a także rejestru rachunków bankowych dla osób prawnych.

C.5. RYNKI FINANSOWE

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest wykorzystanie potencjału ukraińskiego sektora finansowego do stymulowania wzrostu gospodarczego i wspierania odbudowy poprzez monitorowanie kondycji sektora bankowego w celu utrzymania stabilności finansowej, wzmocnienie ram regulacyjnych w celu dostosowania się do standardów UE, rozwiązanie problemu pożyczek zagrożonych oraz poprawę regulacji rynków kapitałowych.

Reforma 1: Ocena sektora bankowego

Celem tej reformy jest powrót do regularnego procesu oceny, zidentyfikowanie potencjalnych słabych punktów w głównych bankach oraz zapewnienie odporności systemu bankowego w Ukrainie.

Reforma obejmuje jeden etap. Narodowy Bank Ukrainy przeprowadza ocenę odporności największych banków, która obejmuje stosowanie testu warunków skrajnych w ramach scenariusza niekorzystnego, a także niezależną ocenę jakości aktywów.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2026 r.

Reforma 2: Ograniczenie własności państwa w sektorze bankowym

Celem tej reformy jest określenie zasad sprzedaży banków państwowych oraz strategii stopniowego ograniczania własności państwa w sektorze bankowym.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, w zaktualizowanym prawodawstwie ustanawia się zasady przewodnie dotyczące sprzedaży różnych udziałów własnościowych w bankach państwowych, zapewniając jednocześnie elastyczność w zakresie całkowitego przejęcia. Po drugie, przyjmuje się strategię przygotowującą do stopniowego zmniejszania udziału państwa w bankach państwowych.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 3: Udoskonalona restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja pożyczek zagrożonych

Celem tej reformy jest poprawa restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, Ukraina przyjmie strategię restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych, koncentrując się na wymogach ostrożnościowych i udoskonaleniu ram restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych. Po drugie, zostaną przyjęte późniejsze zmiany legislacyjne w odpowiednich ustawach, uwzględniające zalecenia zawarte w strategii.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 4: Zwiększenie możliwości organu nadzoru finansowego

Celem tej reformy jest poprawa regulacji przez państwo rynków kapitałowych i zorganizowanych rynków towarowych.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie ustawy o poprawie regulacji przez państwo rynków kapitałowych i zorganizowanych rynków towarowych, dostosowanej do standardów Międzynarodowej Organizacji Komisji Papierów Wartościowych (IOSCO).

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
5.1	Reforma 1: Ocena sektora bankowego	Opublikowana ocena odporności w systemie bankowym	I kw.	2026	Narodowy Bank Ukrainy publikuje ocenę odporności największych banków w systemie bankowym (pod względem aktywów), która obejmuje stosowanie testów warunków skrajnych w scenariuszu niekorzystnym, oraz wyniki niezależnej oceny jakości aktywów, jeżeli warunki pozwolą na jej przeprowadzenie.
5.2	Reforma 2: Ograniczenie własności państwa w sektorze bankowym	Wejście w życie przepisów dotyczących zasad sprzedaży banków państwowych	III kw.	2025	Wejście w życie zaktualizowanych przepisów dotyczących sprzedaży banków państwowych, mianowicie ukraińskiej ustawy nr 4524-VI z 2012 r o zbyciu udziałów państwowych w kapitale zapisanym w statucie banków, które zostały dokapitalizowane przez państwo. Zmienione przepisy powinny ułatwić sprzedaż różnych udziałów własnościowych w bankach państwowych, a jednocześnie zapewnić elastyczność w zakresie całkowitego nabycia. Podstawowe zasady, na których opiera się sprzedaż banków państwowych, zostaną opracowane w drodze wspólnych dyskusji i w porozumieniu z międzynarodowymi darczyńcami.
5.3	Reforma 2: Ograniczenie własności państwa w sektorze bankowym	Przyjęcie strategii stopniowego ograniczania własności państwa w sektorze bankowym	II kw.	2026	Przyjęcie uchwały rządu lub innego aktu prawnego rządu w sprawie przyjęcia strategii reformy banków państwowych, która przewiduje stopniowe zmniejszanie własności państwa w sektorze bankowym. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — kondycja i stabilność finansowa; — zarządzanie pożyczkami zagrożonymi; — ograniczenie ryzyka fiskalnego; — poprawa zarządzania bankami i skuteczność operacyjna; — zwiększenie wartości banku, długoterminowa rentowność oraz podjęcie kroków zmierzających do prywatyzacji (w stosownych przypadkach).

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
5.4	Reforma 3: Udoskonalona restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja pożyczek zagrożonych	Przyjęcie strategii restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych	II kw.	2025	Przyjęcie strategii restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych zgodnie z odpowiednimi praktykami UE. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — zaostrzenie wymogów ostrożnościowych dotyczących uznawania oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych; — wymiana danych dotyczących pożyczek zagrożonych i innych istotnych danych rynkowych między instytucjami finansowymi a agencjami państwowymi w celu usprawnienia restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych; — przegląd potencjalnych przeszkód i opracowanie środków mających na celu poprawę ram restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych.
5.5	Reforma 3: Udoskonalona restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja pożyczek zagrożonych	Wejście w życie aktów prawnych mających na celu poprawę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych	II kw.	2026	Wejście w życie aktów prawnych wdrażających zalecenia strategii restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji pożyczek zagrożonych usprawniające system restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji tych pożyczek.
5.6	Reforma 4: Zwiększenie możliwości organu nadzoru finansowego	Wejście w życie ustawy o poprawie regulacji przez państwo rynków kapitałowych i zorganizowanych rynków towarowych	IV kw.	2025	Wejście w życie ustawy o poprawie regulacji przez państwo rynków kapitałowych i zorganizowanych rynków towarowych dostosowującej tę regulację do standardów IOSCO. Odnosi się to do zdolności Krajowej Komisji Rynku Papierów Wartościowych do działania w sposób wolny od wpływów zewnętrznych, zwłaszcza nacisków politycznych lub ze strony przemysłu, podejmowania decyzji w oparciu o prawo i najlepszy interes integralności rynku i ochrony inwestorów, a nie interesy zewnętrzne, a także do posiadania silnego mechanizmu egzekwowania prawa oraz mechanizmu współpracy międzynarodowej.

C.6. ZARZĄDZANIE AKTYWAMI PUBLICZNYMI

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest poprawa polityki dotyczącej własności państwa, ładu korporacyjnego i zarządzania ukraińskimi przedsiębiorstwami państwowymi, a także harmonizacja ram pomocy państwa z dorobkiem prawnym UE. Służy to poprawie przejrzystości i skuteczności oraz przyczynia się do wzmocnienia równych warunków działania z sektorem prywatnym.

Reforma 1: Przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa

Celem tej reformy jest przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa, która odzwierciedlałaby długoterminowe i obejmujące całą administrację rządową priorytety w zakresie własności przedsiębiorstw państwowych. Odnawia się procedurę kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych zgodnie z zasadami określonymi w polityce dotyczącej własności państwa. W wyniku kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych powstaje wykaz przedsiębiorstw państwowych, które pozostaną własnością państwa jako strategiczne, wykaz przedsiębiorstw państwowych, które zostaną zaproponowane do prywatyzacji, ze wskazaniem w specjalnej podsekcji wszystkich przedsiębiorstw państwowych, których prywatyzacji tymczasowo zakazano podczas stanu wojennego, oraz wykaz przedsiębiorstw państwowych, które zostaną zlikwidowane.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie przepisów wprowadzających politykę dotyczącą własności państwa oraz publikacją kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Reforma 2: Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi

Celem tej reformy jest ułatwienie przejścia z formy prawnej państwowego przedsiębiorstwa unitarnego na formy bardziej zorientowane komercyjnie w celu wsparcia skuteczniejszych i przejrzystszych ram zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi poprzez poprawę standardów ładu korporacyjnego i wdrożenie ich w najważniejszych przedsiębiorstwach państwowych.

Reforma obejmuje cztery etapy. Po pierwsze, wchodzi w życie nowa ustawa, która poprawia ład korporacyjny przedsiębiorstw państwowych, z uwzględnieniem wytycznych OECD⁽²⁾, w tym poprzez określenie uprawnień rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych. Po drugie, powołuje się rady nadzorcze, w których większość stanowią niezależni członkowie, w co najmniej 15 czołowych kluczowych przedsiębiorstw państwowych. Po trzecie, Ukraina komercjalizuje co najmniej 15 czołowych kluczowych przedsiębiorstw państwowych jako spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Po czwarte, władze przedkładają pierwsze roczne sprawozdanie wykazujące, że zasady ładu korporacyjnego są należycie przestrzegane

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2027 r.

Reforma 3: Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych

Celem tej reformy jest wzmocnienie równych warunków działania z sektorem prywatnym, a także dalsza konwergencja z dorobkiem prawnym UE poprzez rozdzielenie rachunkowości między działalnością związaną z obowiązkiem świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, Ukraina przyjmie i opublikuje harmonogram określający niezbędne kroki w celu obowiązkowego strukturalnego rozdzielenia rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw państwowych zaangażowanych w wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej. Po drugie, wejście w życie przepisów mających na celu dostosowanie do dyrektywy Komisji 2006/111/WE, co zapewni zdefiniowanie i wdrożenie obowiązkowego strukturalnego rozdzielenia rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej. Po trzecie, Ukraina opublikuje sprawozdanie z niezależnego audytu czołowych przedsiębiorstw państwowych, które są zaangażowane w działalność w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej, w tym z wdrożenia obowiązku rozdzielenia rachunkowości oraz zgodności z wymogami rynku w zakresie subsydiowania skrośnego.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2027 r.

⁽²⁾ OECD (2015), Wytyczne OECD w sprawie ładu korporacyjnego przedsiębiorstw państwowych, OECD, Paryż, <https://www.oecd.org/daf/ca/guidelines-corporate-governance-soes.htm>.

Reforma 4: Udoskonalone ramy kontroli pomocy państwa

Celem tej reformy jest przywrócenie stosowania kontroli pomocy państwa i dostosowanie ram kontroli pomocy państwa do ram UE, co zapewniłoby większą przejrzystość finansowania przez państwo przedsiębiorstw państwowych.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z aktualizacją przepisów dotyczących pomocy państwa, w tym przepisów odnoszących się do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a także z całkowitym przywróceniem stosowania kontroli pomocy państwa przez Komitet Antymonopolowy Ukrainy.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
6.1	Reforma 1: Przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa	Przyjęcie polityki dotyczącej własności państwa i kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych	IV kw.	2024	<p>Przyjęcie i opublikowanie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia ogólnej polityki dotyczącej własności państwa i kategoryzacji przedsiębiorstw państwowych. Polityka dotycząca własności państwa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wymienienie celów polityki publicznej, do których osiągnięcia zobowiązane są przedsiębiorstwa państwowe; — opis roli państwa w zarządzaniu przedsiębiorstwami państwowymi; sposobie, w jaki państwo będzie realizować swoją politykę w zakresie własności oraz odpowiednich ról i obowiązków organów rządowych zaangażowanych w jej wdrażanie; — określenie ogólnych przesłanek utrzymania własności przedsiębiorstw państwowych i poddawanie tych przesłanek regularnym przeglądom; — ustanowienie długoterminowych i obejmujących całą administrację rządową priorytetów w zakresie własności przedsiębiorstw państwowych; — określanie polityki w zakresie dywidend, zasad dotyczących wynagradzania członków rad nadzorczych i kadry kierowniczej. <p>Polityka dotycząca własności umożliwi wdrożenie reform ładu korporacyjnego OECD u operatorów systemu dystrybucyjnego w celu poprawy konkurencji na rynkach gazu ziemnego.</p> <p>Kategoryzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzi do następujących wyników:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wykaz przedsiębiorstw państwowych, które pozostaną własnością państwa jako przedsiębiorstwa strategiczne; — wykaz przedsiębiorstw państwowych, które zostaną zaproponowane do prywatyzacji, ze wskazaniem w specjalnej podsekcji wszystkich przedsiębiorstw państwowych, których prywatyzacji tymczasowo zakazano podczas stanu wojennego; — wykaz przedsiębiorstw państwowych, które zostaną zlikwidowane.
6.2	Reforma 2: Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Wejście w życie przepisów dotyczących ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach państwowych	II kw.	2024	<p>Wejście w życie nowej ustawy o ładzie korporacyjnym przedsiębiorstw państwowych z uwzględnieniem wytycznych OECD dotyczących ładu korporacyjnego. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — określenie uprawnień rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych do powoływania i odwoływania dyrektorów generalnych; — określenie uprawnień rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych do zatwierdzania dokumentów dotyczących planów strategicznych, inwestycyjnych i finansowych przedsiębiorstw państwowych; — ustanowienie rocznej procedury oceny rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
6.3	Reforma 2: Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Powoływanie rad nadzorczych przedsiębiorstw państwowych, w których większość członków jest niezależna	II kw.	2026	Powołuje się i zatwierdza decyzją protokolarną Rady Ministrów rady nadzorcze, w których większość stanowią niezależni członkowie, w przypadku co najmniej 15 przedsiębiorstw państwowych z listy czołowych kluczowych przedsiębiorstw państwowych. Mianowanie członków rady nadzorczej odbywa się w drodze konkurencyjnej procedury wyboru, na podstawie procedur uzgodnionych i obowiązujących w momencie rozpoczęcia naboru.
6.4	Reforma 2: Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Korporatyzacja kluczowych przedsiębiorstw państwowych	III kw.	2026	Komercjalizuje się jako spółki akcyjne albo spółki z ograniczoną odpowiedzialnością co najmniej 15 przedsiębiorstw państwowych z listy czołowych kluczowych przedsiębiorstw państwowych zatwierdzonej decyzją protokolarną Rady Ministrów.
6.5	Reforma 2: Poprawa zarządzania przedsiębiorstwami państwowymi	Przedłożenie sprawozdania wykazującego, że zasady ładu korporacyjnego są należycie przestrzegane	IV kw.	2027	<p>Udostępnia się Komisji Europejskiej pierwsze sprawozdanie roczne zawierające wyniki finansowe i operacyjne, z którego wynika, że zasady ładu korporacyjnego są należycie przestrzegane. W sprawozdaniu oceniono również niezależność procesu decyzyjnego rad nadzorczych, w szczególności w odniesieniu do co najmniej 15 przedsiębiorstw państwowych z listy czołowych kluczowych przedsiębiorstw państwowych, a także to, czy decyzje w sprawach strategicznych i mianowania na stanowiska kierownicze wymagają faktycznej zgody rządu.</p> <p>Przed audytem wprowadza się i egzekwuje następujące kluczowe zasady ładu korporacyjnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> — jasno określa się zadania Rady Ministrów, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Gospodarki, a nadzór parlamentarny jest egzekwowany; — jasno określa się uprawnienia i zakres skonsolidowanych podmiotów zarządzających przedsiębiorstwami państwowymi w pełni zgodnie z polityką dotyczącą własności państwa; — kwestie związane z zarządzaniem finansami publicznymi są zawarte w statutach czołowych przedsiębiorstw państwowych (a także, w razie potrzeby, w statutach skonsolidowanych podmiotów zarządzających przedsiębiorstwami państwowymi); — statuty czołowych przedsiębiorstw państwowych są, w razie potrzeby, zmieniane zgodnie z zasadami reformy ładu korporacyjnego, w tym w celu zapewnienia niezależności rad nadzorczych w procesie decyzyjnym.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
6.6	Reforma 3: Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych	Przyjęcie harmonogramu rozdziału działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej od działalności niemieszczącej się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej	I kw.	2025	Przyjęcie i publikacja harmonogramu określającego kroki, jakie należy podjąć w celu obowiązkowego strukturalnego rozdzielenia działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej od działalności niemieszczącej się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w odniesieniu do wszystkich przedsiębiorstw państwowych zaangażowanych w wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej. Harmonogram opiera się na wskazanym obecnym poziomie przyjęcia wymaganych podejść w zakresie rachunkowości i obejmuje działania operacyjne mające na celu rozdzielenie rachunkowości przedsiębiorstw na różnych etapach wdrażania wymaganych zmian. W harmonogramie opisano, w jaki sposób przeprowadzone zostanie rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej we wszystkich czołowych kluczowych przedsiębiorstwach państwowych zatwierdzonych decyzją protokolarną Rady Ministrów.
6.7	Reforma 3: Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych	Wejście w życie przepisów dotyczących rozdzielenia działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej	IV kw.	2025	Wejście w życie przepisów określonych w harmonogramie przyjętym w ramach etapu 6.6 w celu dostosowania do dyrektywy Komisji 2006/111/WE, co zapewni zdefiniowanie i wdrożenie obowiązkowego strukturalnego rozdzielenia rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej we wszystkich czołowych kluczowych przedsiębiorstwach państwowych zatwierdzonych decyzją protokolarną Rady Ministrów, które są zaangażowane w wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej.
6.8	Reforma 3: Rozdzielenie rachunkowości między działalnością w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej a działalnością niemieszczącą się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej w przedsiębiorstwach państwowych	Przedłożenie sprawozdania z audytu potwierdzającego rozdział działalności w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej od działalności niemieszczącej się w zakresie obowiązku świadczenia usługi publicznej	III kw.	2027	Przedłożenie niezależnego sprawozdania z audytu sporządzonego przez firmę audytorską, która jest częścią międzynarodowej sieci audytorskiej i zgodnie z przepisami krajowymi ma prawo do przeprowadzenia obowiązkowego audytu sprawozdań finansowych przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Sprawozdanie takie zawiera szczegółową ocenę następujących obszarów w odniesieniu do najważniejszych kluczowych przedsiębiorstw państwowych zatwierdzonych decyzją protokolarną Rady Ministrów, które są zaangażowane w wykonywanie obowiązku świadczenia usługi publicznej: <ul style="list-style-type: none"> — wdrożenie rozdzielenia rachunkowości; — zgodność z wymogami rynku w zakresie subsydiowania skrośnego; — definicja obowiązków świadczenia usług publicznych w odniesieniu do każdego przedsiębiorstwa państwowego; — koszty, przepływy finansowe i zobowiązania wynikające z obowiązku świadczenia usługi publicznej.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
6.9	Reforma 4: Udoskonalone ramy kontroli pomocy państwa	Wejście w życie zaktualizowanych przepisów dotyczących pomocy państwa i pełne przywrócenie stosowania kontroli pomocy państwa	IV kw.	2025	Wejście w życie zaktualizowanych przepisów dotyczących pomocy państwa, w tym przepisów odnoszących się do usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a także całkowite przywrócenie stosowania kontroli pomocy państwa przez Komitet Antymonopolowy Ukrainy, z wyjątkiem dokapitalizowania przez państwo banków o znaczeniu systemowym, posiadających państwowe poświadczenie poufności w kontekście finansowania przemysłu obronnego w okresie stanu wojennego. Przepisy umożliwią również wprowadzenie specjalnych odpowiednich programów pomocy świadczonej na rzecz MŚP w sytuacji stanu wojennego.

C.7. KAPITAŁ LUDZKI

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest przedstawienie reform uznanych za niezbędne, aby powstrzymać erozję kapitału ludzkiego, która nastąpiła w ostatnich latach, a jednocześnie stworzyć podstawy trwałej odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji.

Reforma 1: Poprawa kształcenia zawodowego

Celem tej reformy jest zapewnienie, aby edukacja odpowiadała potrzebom rynku pracy i odbudowy kraju poprzez zwiększenie zdolności instytucjonalnych jednostek edukacyjnych do zapewnienia formalnego i pozaformalnego kształcenia zawodowego oraz uregulowanie stosunków między instytucjami kształcenia zawodowego, krajowymi/lokalnymi i międzynarodowymi zainteresowanymi stronami na rzecz zrównoważonego rozwoju kapitału ludzkiego w Ukrainie.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie przepisów dotyczących kształcenia zawodowego.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2025 r.

Reforma 2: Poprawa edukacji przedszkolnej

Celem tej reformy jest zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, aby zwiększyć udział w rynku pracy kobiet wychowujących dzieci w wieku przedszkolnym.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie przepisów dotyczących edukacji przedszkolnej.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 3: Poprawa systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych

Celem tej reformy jest poprawa systemu rehabilitacji i umożliwienie szerszej oceny potrzeb ludności za pomocą nowego systemu elektronicznego.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z wejściem w życie przepisów mających na celu dostosowanie do międzynarodowych norm pomiaru funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia oraz wprowadzenie elektronicznego systemu zawierającego informacje na temat potrzeb danej osoby i automatycznego oferowania usług zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

Reforma 4: Przejście ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku

Celem tej reformy jest ułatwienie przejścia ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku, w tym aktywnego udziału w życiu społecznym i gospodarczym.

Reforma obejmuje jeden etap, a mianowicie wejście w życie środków ustawodawczych niezbędnych do wdrożenia systemu przejściowego i usług towarzyszących.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2026 r.

Reforma 5: Poprawa infrastruktury społecznej i deinstytucjonalizacja

Celem tej reformy jest poprawa dobrostanu dzieci, osób niepełnosprawnych i osób starszych w publicznym systemie opieki.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z przyjęciem dwóch strategii reform zakładów psychoneurologicznych i innych zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz deinstytucjonalizacji opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i osobami starszymi.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Reforma 6: Poprawa funkcjonowania rynku pracy

Celem tej reformy jest przyczynienie się do poprawy funkcjonowania rynku pracy.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, przyjmuje się strategię mającą na celu poprawę sytuacji demograficznej Ukrainy do 2040 r., w tym zmniejszenie przedwczesnej umieralności i przewyżczenie negatywnych tendencji migracyjnych. Po drugie, należy przyjąć strategię zatrudnienia ludności, w której proponuje się środki mające na celu aktualizację warunków ukraińskiego rynku pracy, takie jak uproszczony dostęp do rynku pracy oraz zreformowane państwowe urzędy pracy.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 7: Zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań

Celem tej reformy jest opracowanie ram dla systemu mieszkalnictwa socjalnego.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wchodzi w życie przepisy określające kluczowe priorytety ukraińskiej polityki mieszkaniowej, takie jak potrzeba przejrzystości, dostępności dla grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji lub utworzenie systemów wsparcia. Po drugie, wchodzi w życie przepisy ustanawiające mieszkalnictwo socjalne.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

Reforma 8: Poprawa zabezpieczenia społecznego

Celem tej reformy jest poprawa świadczenia publicznych usług społecznych poprzez wprowadzenie mechanizmów zamawiania niektórych usług społecznych od zarejestrowanych usługodawców.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z przyjęciem uchwały, która reformuje system zamówień publicznych na usługi społeczne, zmienia model finansowania na zorientowany na wyniki model zakupów usług społecznych oraz zachęca do świadczenia usług społecznych, które zazwyczaj nie są finansowane przez wspólnotę.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2025 r.

Reforma 9: Poprawa rozwoju kultury

Celem tej reformy jest promowanie ukraińskiego dziedzictwa kulturowego.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z przyjęciem strategii określającej cele priorytetowe, takie jak poprawa jakości i dostępności ukraińskiej oferty kulturalnej, a także budowanie potencjału ukraińskich instytucji kulturalnych.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Inwestycja 1: Inwestycje w edukację

Celem tej inwestycji jest poprawa dostępu do bezpiecznego kształcenia publicznego dobrej jakości.

Inwestycja obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 300 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na poprawę dostępu do bezpiecznej edukacji dobrej jakości w latach 2024 i 2025. Po drugie, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 650 mln EUR (równoważnik UAH) na poprawę dostępu do bezpiecznej edukacji dobrej jakości w latach 2024, 2025, 2026 i 2027.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

Inwestycja 2: Inwestycje w opiekę zdrowotną

Celem tej inwestycji jest poprawa publicznego systemu opieki zdrowotnej w Ukrainie.

Inwestycja obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 200 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na wzmocnienie infrastruktury i placówek opieki zdrowotnej, cyfryzację usług opieki zdrowotnej oraz zapewnienie sprzętu do analiz medycznych, chirurgii i opieki nad pacjentami w latach 2024 i 2025. Po drugie, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 400 mln EUR (w równoważniku UAH) na wzmocnienie infrastruktury i placówek opieki zdrowotnej, cyfryzację usług opieki zdrowotnej oraz zapewnienie sprzętu do analiz medycznych, chirurgii i opieki nad pacjentami w latach 2024, 2025, 2026 i 2027.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

Inwestycja 3: Inwestycje w infrastrukturę społeczną

Celem tej inwestycji jest wzmocnienie infrastruktury społecznej w Ukrainie.

Inwestycja obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 350 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na odbudowę, budowę (nowa budowa, rekonstrukcja, renowacja, odbudowa) uszkodzonej/zniszczonej infrastruktury społecznej.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

Inwestycja 4: Inwestycje w odszkodowanie za uszkodzone lub zniszczone mieszkania

Celem tej inwestycji jest poprawa dostępu do przystępnych cenowo mieszkań oraz poprawa jakości i dostępności mieszkań.

Inwestycja obejmuje jeden etap. Wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 600 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na odszkodowania wypłacane osobom, których mieszkanie zostało uszkodzone lub zniszczone w wyniku rosyjskiej wojny napastniczej.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

Inwestycja 5: Inwestycje w zapewnienie mieszkań słabszym grupom społecznym

Celem tej inwestycji jest poprawa dostępu do przystępnych cenowo mieszkań oraz poprawa jakości i dostępności mieszkań, ze szczególnym uwzględnieniem niepełnosprawnych weteranów, członków ich rodzin i osób wewnętrznie przesiedlonych.

Inwestycja obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 200 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na zapewnienie dostępności mieszkań dla osób niepełnosprawnych z grupą inwalidzką I-II w latach 2024 i 2025. Po drugie, wiąże się ona z uwzględnieniem w budżecie co najmniej 450 mln EUR (w równoważniku UAH) na zapewnienie dostępności mieszkań dla osób niepełnosprawnych z grupą inwalidzką I-II w latach 2024, 2025, 2026 i 2027.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.1	Reforma 1: Poprawa kształcenia zawodowego	Wejście w życie przepisów dotyczących kształcenia zawodowego	II kw.	2025	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy o kształceniu zawodowym. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — określenie sprawiedliwych zasady funkcjonowania podmiotów edukacyjnych na rynku usług edukacyjnych w dziedzinie kształcenia zawodowego; — zwiększenie zdolności instytucjonalnych podmiotów edukacyjnych do zapewnienia formalnego i pozaformalnego kształcenia zawodowego; — jasne określenie stosunków między instytucjami kształcenia zawodowego, krajowymi/lokalnymi i międzynarodowymi zainteresowanymi stronami na rzecz zrównoważonego rozwoju kapitału ludzkiego w Ukrainie.
7.2	Reforma 2: Poprawa edukacji przedszkolnej	Wejście w życie przepisów dotyczących edukacji przedszkolnej	I kw.	2025	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy o edukacji przedszkolnej zgodnej z zaleceniem Rady z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie wysokiej jakości wczesnej edukacji. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — gwarancje dostępu do edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym i przedszkolnym; — sprawiedliwe zasady funkcjonowania podmiotów edukacyjnych na rynku usług edukacyjnych w dziedzinie edukacji przedszkolnej; — godziwe warunki pracy pracowników w dziedzinie edukacji przedszkolnej; — zasady funkcjonowania elastycznej i skutecznej sieci placówek edukacji przedszkolnej.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.3	Reforma 3: Poprawa systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych	Wejście w życie przepisów dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych	IV kw.	2026	Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie zmian ukraińskiej ustawy o rehabilitacji osób niepełnosprawnych w Ukrainie. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — stosowanie Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia; — wprowadzenie systemu elektronicznego, który zawiera informacje o potrzebach danej osoby i automatycznie oferuje usługi zgodnie ze zidentyfikowanymi potrzebami (społecznymi, medycznymi i innymi).
7.4	Reforma 4: Przejście ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku	Wejście w życie przepisów służących wdrożeniu systemu przeniesienia ze służby wojskowej do rezerwy/w stan spoczynku	III kw.	2026	Wejście w życie ukraińskiej ustawy o państwowej polityce dotyczącej weteranów, w tym wprowadzenie systemu przejścia od służby wojskowej do życia cywilnego. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — rehabilitacja i opieka medyczna, w tym pomoc psychologiczna; — programie szkoleń, przekwalifikowaniu i rozwoju zawodowym; — warunki niezbędne do zatrudniania weteranów jako odrębnej kategorii; — środki na wsparcie działalności gospodarczej prowadzonej przez weteranów.
7.5	Reforma 5: Poprawa infrastruktury społecznej i deinstytucjonalizacja	Przyjęcie na lata 2024–2028 strategii na rzecz reformy zakładów psychoneurologii, innych zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi oraz strategii na rzecz zapewnienia prawa każdego dziecka w Ukrainie do wzrastania w środowisku rodzinnym	IV kw.	2024	Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zatwierdzenia strategii reformy zakładów psychoneurologicznych i innych zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niepełnosprawnymi i osobami starszymi oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zatwierdzenia strategii zapewnienia prawa każdego dziecka w Ukrainie do wzrastania w środowisku rodzinnym na lata 2024–2028. Koncentrują się one na następujących głównych obszarach: — rozwój usług społecznych w celu wspierania rodzin z dziećmi, osób niepełnosprawnych i osób starszych w samodzielnym życiu w społeczności i zapobieganie instytucjonalizacji; — rozwój usług w zakresie nowoczesnych technologii w służbie osób niepełnosprawnych i osób starszych, które potrzebują dodatkowego wsparcia; — zapewnienie rodzinnych form wychowania (np. rodzinnej pieczy zastępczej, opieki i przysposobienia) dla dzieci pozostawionych bez opieki rodzicielskiej.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.6	Reforma 6: Poprawa funkcjonowania rynku pracy	Przyjęcie strategii na rzecz wzrostu demograficznego na okres do 2040 r.	III kw.	2024	<p>Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia strategii demograficznej Ukrainy na okres do 2040 r. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — poprawa sytuacji w zakresie płodności; — ograniczenie przedwczesnej umieralności, zwłaszcza wśród mężczyzn w wieku produkcyjnym; — przewyższenie negatywnych tendencji migracyjnych poprzez powrót migrantów przymusowych, przyciąganie przedstawicieli zagranicznej diaspory do Ukrainy itp.; — promowanie aktywnej długowieczności; — tworzenie infrastruktury i warunków bezpieczeństwa w celu poprawy sytuacji demograficznej.
7.7	Reforma 6: Poprawa funkcjonowania rynku pracy	Przyjęcie strategii zatrudnienia ludności	II kw.	2026	<p>Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia strategii zatrudnienia ludności. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tworzenie sprzyjających warunków zatrudnienia, w tym poprzez przedsiębiorczość i ze szczególnym uwzględnieniem kobiet; — uproszczenie dostępu do rynku pracy; — przekwalifikowanie i nabywanie nowych kwalifikacji zawodowych; — reforma państwowych urzędów pracy; — reforma prognozowania rynku pracy; — zachęty do przyciągania zagranicznych talentów na ukraiński rynek pracy, zagranicznych przedsiębiorców, wysoko wykwalifikowanego i pracującego personelu oraz studentów.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.8	Reforma 7: Zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań	Wejście w życie przepisów w sprawie podstawowych zasad polityki mieszkaniowej	IV kw.	2025	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie podstawowych zasad polityki mieszkaniowej. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dostępność mieszkań dla najsłabszych kategorii obywateli, która powinna stać się główną zasadą w zapewnianiu mieszkań; — stworzenie różnych mechanizmów wsparcia dla obywateli o różnych możliwościach finansowych oraz określenie kryteriów dostępu do tych mechanizmów; — uregulowanie podstawy prawnej wprowadzenia wynajmu mieszkań komunalnych, dzierżawy mieszkań komunalnych z prawem do zakupu; — stworzenie przejrzystego systemu rejestracji potrzeb mieszkaniowych obywateli w celu zapewnienia szybkiej reakcji na szczeblu lokalnym; — stworzenie przejrzystych ram monitorowania przez ogół ludności, społeczeństwo obywatelskie i społeczność międzynarodową.
7.9	Reforma 7: Zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do mieszkań	Wejście w życie przepisów w sprawie funduszu mieszkalnictwa socjalnego	IV kw.	2026	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy o zmianie ukraińskiej ustawy o funduszu mieszkalnictwa socjalnego (lub nowej wersji tej ustawy). Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustanowienie ram instytucjonalnych w celu zapewnienia wystarczającej podaży projektów w zakresie mieszkalnictwa socjalnego; — ustanowienie przejrzystego systemu monitorowania potrzeb obywateli w celu zapewnienia szybkiej reakcji na szczeblu lokalnym; — ustanowienie przejrzystych ram monitorowania przez ogół ludności, społeczeństwo obywatelskie i społeczność międzynarodową; — wzmocnienie ram instytucjonalnych w celu zapewnienia wystarczającej podaży projektów w zakresie mieszkalnictwa socjalnego; — poprawa przepisów dotyczących tworzenia i funkcjonowania mieszkań socjalnych, z uwzględnieniem zapewnienia zgodności z normami efektywności energetycznej, bezpieczeństwa i innymi normami.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.10	Reforma 8: Poprawa zabezpieczenia społecznego	Przyjęcie uchwały w sprawie udzielania zamówień publicznych na usługi społeczne	II kw.	2025	<p>Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zakupów usług społecznych ze środków budżetu państwa. Uchwała jest neutralna pod względem budżetowym i nie ma żadnego wpływu na stabilność długu Ukrainy, a także koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przejście od instytucji finansujących do modelu zakupów usług społecznych ukierunkowanego na wyniki; — wprowadzenie mechanizmu zakupów określonych usług społecznych od zarejestrowanych publicznych i prywatnych dostawców usług społecznych w oparciu o ustanowione normy i kryteria w zakresie usług społecznych dotyczące dostawców.
7.11	Reforma 9: Poprawa rozwoju kultury	Przyjęcie strategii rozwoju kultury ukraińskiej	I kw.	2025	<p>Przyjęcie przez Radę Ministrów rozporządzenia w sprawie zatwierdzenia strategii rozwoju kultury ukraińskiej. Koncentruje się ona na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zachowanie, ochrona i promowanie dziedzictwa kulturowego i własności narodu ukraińskiego jako integralnej części wspólnej europejskiej przestrzeni kulturowej, ochrona pamięci narodowej; — zapewnienie usług kulturalnych o wysokiej jakości i dostępności oraz możliwości twórczej samorealizacji ludzi; — budowanie zdolności ukraińskich instytucji kulturalnych w celu zwiększenia dostępności, wymiany najlepszych praktyk w zakresie uczestnictwa w kulturze oraz wzmocnienia międzynarodowych stosunków kulturalnych; — wspieranie sektora kreatywnego jako siły napędowej innowacji społecznych i zatrudnienia, zwiększanie zdolności instytucjonalnych sektorów kreatywnych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.12	Inwestycja 1: Inwestycje w edukację	Inwestycje w edukację o wartości co najmniej 300 mln EUR	II kw.	2026	<p>Sprawozdanie okresowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024 i 2025 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował w szczególności na szczeblu regionalnym i lokalnym (w ramach etapu 9.7) co najmniej 300 mln EUR (w równoważniku UAH) na poprawę dostępu do bezpiecznej edukacji dobrej jakości, w tym edukacji przedszkolnej zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi edukacji przedszkolnej, m.in. w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — schronów i bezpiecznych warunków w placówkach oświatowych; — autobusów szkolnych; — nowoczesnych metod nauczania, w tym poprzez cyfryzację; — materiałów i sprzętu dla placówek oświatowych; — żywienia dobrej jakości; — wyposażania instytucji edukacyjnych w warsztaty i laboratoria; — podniesienia efektywności energetycznej budynków edukacyjnych.
7.13	Inwestycja 1: Inwestycje w edukację	Inwestycje w edukację o wartości co najmniej 650 mln EUR	IV kw.	2027	<p>Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024, 2025, 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował w szczególności na szczeblu regionalnym i lokalnym (w ramach etapu 9.8) co najmniej 650 mln EUR (w równoważniku UAH) na poprawę dostępu do bezpiecznej edukacji dobrej jakości, w tym edukacji przedszkolnej zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi edukacji przedszkolnej, m.in. w odniesieniu do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — schronów i bezpiecznych warunków w placówkach oświatowych; — autobusów szkolnych; — nowoczesnych metod nauczania, w tym poprzez cyfryzację; — materiałów i sprzętu dla placówek oświatowych; — żywienia dobrej jakości; — wyposażania instytucji edukacyjnych w warsztaty i laboratoria; — podniesienia efektywności energetycznej budynków edukacyjnych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.14	Inwestycja 2: Inwestycje w opiekę zdrowotną	Inwestycje w opiekę zdrowotną o wartości co najmniej 200 mln EUR	II kw.	2026	<p>Sprawozdanie okresowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024 i 2025 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 200 mln EUR (w równoważniku UAH), z czego część zostanie zaksięgowana na szczeblu regionalnym (jako część etapu 9.7), w celu wzmocnienia opieki zdrowotnej, m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sprzęt laboratoryjny do analiz mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych; — schrony i środki bezpieczeństwa placówek opieki zdrowotnej; — wyposażenie szpitali na potrzeby analiz medycznych, zabiegów chirurgicznych i pielęgnacji pacjentów; — infrastrukturę i placówki opieki zdrowotnej; — systemy informatyczne służące zwiększeniu wydajności i skuteczności usług opieki zdrowotnej.
7.15	Inwestycja 2: Inwestycje w opiekę zdrowotną	Inwestycje w opiekę zdrowotną o wartości co najmniej 400 mln EUR	IV kw.	2027	<p>Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024, 2025, 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 400 mln EUR (w równoważniku UAH), z czego część zostanie zaksięgowana na szczeblu regionalnym (jako część etapu 9.8), w celu wzmocnienia opieki zdrowotnej, m.in. na:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sprzęt laboratoryjny do analiz mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych; — schrony i środki bezpieczeństwa placówek opieki zdrowotnej; — wyposażenie szpitali na potrzeby analiz medycznych, zabiegów chirurgicznych i pielęgnacji pacjentów; — infrastrukturę i placówki opieki zdrowotnej; — systemy informatyczne służące zwiększeniu wydajności i skuteczności usług opieki zdrowotnej.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.16	Inwestycja 3: Inwestycje w infrastrukturę społeczną	Inwestycje w infrastrukturę społeczną o wartości co najmniej 350 mln EUR	IV kw.	2027	Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwowych na lata 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 350 mln EUR (w równoważniku UAH) na odbudowę, budowę (budowa nowej infrastruktury, odbudowa, remont, restauracja) uszkodzonej/zniszczonej infrastruktury społecznej, z czego część zostanie zaksięgowana na szczeblu regionalnym (w ramach etapu 9.8), aby wyeliminować społeczne, gospodarcze i środowiskowe skutki zbrojnej agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, w szczególności na szczeblu regionalnym.
7.17	Inwestycja 4: Inwestycje w odszkodowanie za uszkodzone lub zniszczone mieszkania	Inwestycje o wartości co najmniej 600 mln EUR na rekompensaty finansowe za uszkodzone mieszkania	IV kw.	2027	Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa), z którego wynika, że w budżetach państwa na lata 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych wypłacił co najmniej 600 mln EUR (w równoważniku UAH) na odszkodowania wypłacane osobom, których mieszkanie zostało uszkodzone lub zniszczone w wyniku działań wojennych, aktów terrorystycznych, sabotażu spowodowanego zbrojną agresją Federacji Rosyjskiej, na podstawie zweryfikowanych danych z Państwowego Rejestru Uszkodzonych i Zniszczonych Nieruchomości.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
7.18	Inwestycja 5: Inwestycje w zapewnienie mieszkań słabszym grupom społecznym	Inwestycje o wartości co najmniej 200 mln EUR na zapewnienie mieszkań dla niepełnosprawnych weteranów z grupą inwalidzką I-II, członków rodzin zmarłych weteranów i osób wewnętrznie przesiedlonych	II kw.	2026	<p>Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024 i 2025 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 200 mln EUR (w równoważniku UAH) na zapewnienie mieszkań dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> — osób niepełnosprawnych z grupą inwalidzką I-II, które broniły niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy; — członków rodzin zmarłych obrońców; — osób wewnętrznie przesiedlonych, które broniły niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy i członków ich rodzin.
7.19	Inwestycja 5: Inwestycje w zapewnienie mieszkań słabszym grupom społecznym	Inwestycje o wartości co najmniej 450 mln EUR na zapewnienie mieszkań dla niepełnosprawnych weteranów z grupą inwalidzką I-II, członków rodzin zmarłych weteranów i osób wewnętrznie przesiedlonych	IV kw.	2027	<p>Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024, 2025, 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 450 mln EUR (w równoważniku UAH) na zapewnienie mieszkań dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> — osób niepełnosprawnych z grupą inwalidzką I-II, które broniły niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy; — członków rodzin zmarłych obrońców; — osób wewnętrznie przesiedlonych, które broniły niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy i członków ich rodzin.

C.8. OTOCZENIE BIZNESOWE

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest poprawa otoczenia biznesowego w Ukrainie i uznanie roli sektora prywatnego w trwałej odbudowie kraju. Reformy w ramach tego rozdziału mają na celu zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi poprzez ograniczenie formalności administracyjnych, zwiększenie cyfryzacji i ułatwienie dostępu do finansowania.

Reforma 1: Poprawa otoczenia regulacyjnego

Celem tej reformy jest poprawa otoczenia regulacyjnego poprzez zniesienie dublujących się przepisów oraz uproszczenie i cyfryzację procedur administracyjnych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, należy przyjąć plan działania na rzecz optymalizacji i cyfryzacji regulacji działalności gospodarczej w różnych sektorach. Po drugie, wchodzi w życie przepisy dotyczące deregulacji i uproszczenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

Reforma 2: Reforma Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego

Celem tej reformy jest ponowne uruchomienie i ożywienie działań Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego poprzez zapewnienie bardziej klarownego mandatu oraz otwartej, przejrzystej i konkurencyjnej procedury wyboru kadry kierowniczej i personelu.

Reforma obejmuje jeden etap. Polega on na wejściu w życie nowych przepisów mających na celu ustanowienie otwartej, przejrzystej i konkurencyjnej (opartej na kryteriach merytorycznych) procedury wyboru kadry kierowniczej i personelu, zaostrzeniu wymogów dotyczących komisji selekcyjnej, systemie umów dla pracowników, jasnym określeniu zakresu i mandatu oraz mechanizmie akredytacji pracowników.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2024 r.

Reforma 3: Dostęp do finansowania i rynków

Celem tej reformy jest pomoc sektorowi prywatnemu za pomocą różnych narzędzi.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, Ukraina przyjmie strategię i plan działania na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w celu jej wdrożenia na potrzeby poprawy dostępu do rynków, finansowania i innych zasobów oraz dostępu MŚP do wiedzy. Po drugie, wejdą w życie zmiany legislacyjne dotyczące uproszczenia dostępu do sieci użyteczności publicznej.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2026 r.

Reforma 4: Poprawa udzielania zamówień publicznych

Celem tej reformy jest wzmocnienie ukraińskiego systemu udzielania zamówień publicznych za pomocą ram legislacyjnych dostosowanych do dorobku prawnego UE.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się to z dostosowaniem przepisów dotyczących zamówień publicznych do dorobku prawnego UE, ze szczególnym uwzględnieniem dyrektyw w sprawie klasycznych zamówień publicznych i zamówień publicznych sektora usług użyteczności publicznej, koncesji i partnerstw publiczno-prywatnych, zastosowaniem wymogów dotyczących etykietowania energetycznego i ekoprojektu jako obowiązkowych kryteriów minimalnych podczas udzielania zamówień publicznych oraz wzmocnieniem systemu e-zamówień.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2027 r.

Reforma 5: Harmonizacja prawodawstwa i norm z prawodawstwem i normami UE

Celem tej reformy jest wznowienie stosowania środków nadzoru rynku i ułatwienie przyjęcia norm i standardów UE w Ukrainie, zwłaszcza w dziedzinie produktów przemysłowych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęte ustawodawstwo dotyczące wznowienia stosowania środków nadzoru rynku i kontroli produktów niespożywczych. Po drugie, należy przełożyć na normy krajowe normy zharmonizowane dla trzech grup produktów przemysłowych (maszyny, kompatybilność elektromagnetyczna urządzeń, sprzęt elektryczny niskiego napięcia).

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2025 r.

Reforma 6: Rozwiązanie problemu opóźnień w płatnościach

Celem tej reformy jest zapewnienie, aby opóźnienia w płatnościach nie utrudniały działalności gospodarczej.

Reforma obejmuje jeden etap. Polega on na dostosowaniu odpowiednich przepisów do dyrektywy 2011/7/UE (znanej również jako unijna dyrektywa w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach).

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2027 r.

Inwestycja 1: Inwestycje we wsparcie finansowe dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP

Celem tej inwestycji jest zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do finansowania.

Inwestycja ta obejmuje jeden etap. Przewiduje on ujęcie w budżecie na lata 2024, 2025, 2026 i 2027 kwoty wynoszącej co najmniej 450 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) w celu poprawy dostępu do wsparcia finansowego dla mikroprzedsiębiorstw, MŚP, małych i średnich rolników, a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw przetwórczych; może to obejmować zarówno kredyty dla przedsiębiorstw, jak i dotacje, które zostaną przyznane na podstawie przejrzystych kryteriów.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
8.1	Reforma 1: Poprawa otoczenia regulacyjnego	Przyjęcie planu działania na rzecz deregulacji	III kw.	2024	Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia planu działania na rzecz deregulacji. Plan działania koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — ograniczenie i cyfryzacja regulacji dotyczących dostępu do rynku; — zmiana karnego i represyjnego modelu nadzoru państwa (kontroli) na model prewencyjny (podejście zorientowane na ryzyko); — zmniejszenie liczby funkcji nadzorczych i kontrolnych.
8.2	Reforma 1: Poprawa otoczenia regulacyjnego	Wejście w życie przepisów zgodnie z planem działania na rzecz deregulacji w konkretnych sektorach	IV kw.	2025	Wejście w życie przepisów dotyczących deregulacji i uproszczenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej. Przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — digitalizacja procedur wydawania zezwoleń i licencji poprzez realizację projektu eksperymentalnego dotyczącego wprowadzenia jednolitego państwowego elektronicznego systemu pozwoleń; — ograniczenie kontroli przedsiębiorstw poprzez wprowadzenie dobrowolnego ubezpieczenia i audytu; — rozstrzygnięcie kwestii następstwa prawnego zezwoleń i licencji w przypadku zmiany formy organizacyjnej i prawnej podmiotu gospodarczego.
8.3	Reforma 2: Reforma Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego Ukrainy	Wejście w życie ustawy o zmianie podstawy prawnej Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego Ukrainy.	II kw.	2024	Wejście w życie ustawy o zmianie podstawy prawnej funkcjonowania Biura Bezpieczeństwa Gospodarczego Ukrainy. Nowe przepisy koncentrują się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — opracowanie otwartej, przejrzystej i konkurencyjnej procedury wyboru kadry kierowniczej i personelu, wybór nowego szefa na podstawie merytorycznej procedury określonej w przepisach, — zaostrenie wymogów dotyczących komisji selekcyjnej, — wprowadzenie systemu kontraktowego dla pracowników, — określenie jaśniejszego zakresu i mandatu, — opracowanie mechanizmu akredytacji personelu.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
8.4	Reforma 3: Dostęp do finansowania i rynków.	Przyjęcie strategii na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz planu działania w celu jej wdrożenia	II kw.	2025	Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia strategii na rzecz MŚP oraz planu działania w celu jej wdrożenia. Koncentruje się ona na następujących głównych obszarach: — dostęp do rynków; — dostęp do finansowania i innych zasobów; — dostęp do wiedzy.
8.5	Reforma 3: Dostęp do finansowania i rynków.	Wejście w życie przepisów dotyczących uproszczenia procesu przyłączania nieruchomości do zewnętrznych sieci technicznych oraz poprawy regulacji w dziedzinie transportu rurociągowego	I kw.	2026	Wejście w życie ustawy w sprawie zmiany ustaw dotyczących uproszczenia procesu przyłączania nieruchomości do zewnętrznych sieci technicznych oraz poprawy regulacji prawnych w dziedzinie transportu rurociągowego. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — otwarty dostęp do informacji o zewnętrznych sieciach technicznych za pośrednictwem publicznych rejestrów elektronicznych, jeżeli pozwala na to stan bezpieczeństwa, co zostanie określone w odpowiednich przepisach dotyczących zmian ustawy, a także jednolita procedura przyłączania do zewnętrznych sieci inżynierskich; — ujęcie informacji o zewnętrznych sieciach technicznych w publicznych elektronicznych rejestrach majątku państwowego, jeżeli pozwala na to sytuacja w zakresie bezpieczeństwa, co zostanie określone w odpowiednich przepisach nowelizacji ustawy; — ujęcie informacji o strefach ochrony zewnętrznych sieci technicznych w publicznych elektronicznych rejestrach majątku państwowego.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
8.6	Reforma 4: Poprawa udzielania zamówień publicznych	Wejście w życie przepisów dotyczących harmonizacji prawodawstwa w dziedzinie udzielania zamówień publicznych z dorobkiem prawnym UE.	III kw.	2027	<p>Wejście w życie przepisów ukraińskich dostosowujących prawodawstwo w obszarze udzielania zamówień publicznych do:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE; — dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE; — dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji; — dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywę 2004/17/WE i 2004/18/WE; — dyrektywy Rady 89/665/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do stosowania procedur odwoławczych w zakresie udzielania zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane; — dyrektywy Rady 92/13/EWG z dnia 25 lutego 1992 r. koordynującej przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne odnoszące się do stosowania przepisów wspólnotowych w procedurach zamówień publicznych podmiotów działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i telekomunikacji; — dyrektywy 2007/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych; — dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych. <p>Przepisy te koncentrują się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dalsze dostosowanie ustawodawstwa krajowego do dyrektyw sprawie klasycznych zamówień publicznych i sektorowych zamówień publicznych, w szczególności w odniesieniu do zakresu przedmiotowego ustawy o zamówieniach publicznych i odstępstw od niej, rozgraniczenia przepisów dotyczących zamówień publicznych, które nie są bezpośrednio związane z potrzebami wojskowymi realizowanymi przez klientów w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony; — dalsze dostosowanie ustawodawstwa krajowego dotyczącego koncesji i partnerstw publiczno-prywatnych do dorobku prawnego UE; — zastosowanie aktów prawnych w sprawie wymogów dotyczących etykietowania energetycznego i ekoprojektu jako obowiązkowych kryteriów minimalnych podczas udzielania zamówień publicznych; — usprawnienie systemu e-zamówień obejmujące rozwój elektronicznych kontraktów w systemie Prozorro oraz interoperacyjność operacyjną z systemem DREAM i innymi krajowymi systemami informatycznymi, w stosownych przypadkach.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
8.7	Reforma 5: Harmonizacja prawodawstwa i norm z prawodawstwem i normami UE	Przyjęcie uchwały w sprawie wznowienia środków nadzoru rynku i kontroli produktów niespożywczych, w tym inspekcji bezpieczeństwa produktów	IV kw.	2024	Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zmian do uchwały nr 303 z dnia 13 marca 2022 r. w sprawie zniesienia środków nadzoru państwowego (kontroli) i państwowego nadzoru rynku na mocy warunków stanu wojennego w odniesieniu do wyłączenia z jej zakresu stosowania państwowego nadzoru rynku oraz uchylene uchwały z dnia 3 maja 2022 r. nr 550 w sprawie zakończenia kontroli państwa produktów niespożywczych na mocy warunków stanu wojennego w celu wznowienia stosowania środków nadzoru rynku i kontroli produktów niespożywczych, w tym kontroli bezpieczeństwa produktów
8.8	Reforma 5: Harmonizacja prawodawstwa i norm z prawodawstwem i normami UE	Przyjęcie norm zharmonizowanych dla trzech grup produktów przemysłowych	III kw.	2025	Normy zharmonizowane dla trzech grup produktów przemysłowych (maszyny, kompatybilność elektromagnetyczna urządzeń, sprzęt elektryczny niskiego napięcia) przyjęto jako normy krajowe metodą tłumaczenia.
8.9	Reforma 6: Rozwiązanie problemu opóźnień w płatnościach	Wejście w życie przepisów dotyczących zwalczania opóźnień w płatnościach	IV kw.	2027	Wejście w życie zmian w prawodawstwie zgodnie z zasadami ustanowionymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (wersja przekształcona)
8.10	Inwestycja 1: Inwestycje we wsparcie finansowe dla mikroprzedsiębiorstw i MŚP	Inwestycje o wartości co najmniej 450 mln EUR w zakresie wsparcia finansowego dla mikroprzedsiębiorstw, MŚP oraz małych i średnich przedsiębiorstw przetwórczych	IV kw.	2027	Sprawozdanie rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024, 2025, 2026, 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 450 mln EUR (w równoważniku UAH) na wsparcie finansowe dla mikroprzedsiębiorstw, MŚP, małych i średnich rolników, a zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw przetwórczych, również zgodnie z nową strategią i planem działania na rzecz MŚP – po ich przyjęciu i w stosownych przypadkach; wsparcie to może obejmować zarówno kredyty dla przedsiębiorstw, jak i dotacje, oraz zostanie przyznane na podstawie przejrzystych kryteriów. Udzielanie kredytów dla przedsiębiorstw odbywa się poprzez pośredników finansowych. Dotacje są przekazywane za pośrednictwem specjalnych podmiotów dysponujących odpowiednimi zasobami i zdolnościami oraz poprzez pośredników finansowych.

C.9. DECENTRALIZACJA I POLITYKA REGIONALNA

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest realizacja procesu decentralizacji na poziomie instytucjonalnym i legislacyjnym oraz wzmocnienie rozwoju polityki regionalnej. Przyczynia się to do większego udziału w procesie decyzyjnym na szczeblu lokalnym i umożliwia podmiotom regionalnym i samorządu terytorialnego udział w procesie przywracania normalnego stanu i odbudowy. Dzięki tej reformie zostaną również wzmocnione zdolności podmiotów, struktur i systemów, które będą wykorzystywane do identyfikacji, wdrażania i oceny projektów w zakresie przywracania do stanu pierwotnego i odbudowy.

Reforma 1: Wspieranie decentralizacji

Celem tej reformy jest wprowadzenie struktury przekształcenia lokalnej administracji państwowej w organy typu prefektury oraz zapewnienie lepszego podziału uprawnień między samorządami terytorialnymi a organami wykonawczymi.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, w ciągu 12 miesięcy od daty wygaśnięcia lub zniesienia stanu wojennego w Ukrainie wchodzi w życie i są stosowane przepisy dotyczące przekształcenia lokalnej administracji państwowej w organy typu prefektury. Po drugie, zatwierdza się i publikuje badanie dotyczące środków niezbędnych do przyznania gminom osobowości prawnej. Po trzecie, wchodzi w życie przepisy zapewniające lepszy podział kompetencji między samorządami terytorialnymi a organami wykonawczymi, przy czym ich stosowanie rozpocznie się w ciągu 12 miesięcy od daty zakończenia stanu wojennego oraz zapoczątkowania nowego okresu budżetowego.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2026 r.

Reforma 2: Zwiększenie zaangażowania obywateli w proces decyzyjny na szczeblu lokalnym

Celem tej reformy jest zwiększenie zaangażowania obywateli i ich aktywny udziału w lokalnym procesie decyzyjnym.

Reforma obejmuje jeden etap. 12 miesięcy od daty wygaśnięcia lub zniesienia stanu wojennego w Ukrainie wchodzi w życie i są stosowane przepisy dotyczące konsultacji publicznych w sprawie polityki publicznej. Przepisy te uruchamiają prawny mechanizm konsultacji publicznych przeprowadzanych podczas tworzenia i wdrażania polityki publicznej, która dotyczy kwestii o znaczeniu lokalnym.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 3: Opracowanie i realizacja polityki regionalnej

Celem tej reformy jest dostosowanie polityki regionalnej do działań na rzecz przywracania do stanu pierwotnego i odbudowy poprzez zmianę strategii rozwoju regionalnego i rozwoju miejskiego planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, nastąpi przyjęcie uchwał w sprawie zmiany państwowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2021–2027. Po drugie, nastąpi przyjęcie uchwały w sprawie rozwoju miejskiego planowania przestrzennego na szczeblu lokalnym w celu wspierania cyfryzacji dokumentacji w zakresie miejskiego planowania przestrzennego.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Inwestycja 1: Inwestycja na rzecz zaspokojenia potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji

Celem inwestycji jest wsparcie potrzeb w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządów lokalnych.

Inwestycja obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, inwestycja wiąże się z przedstawieniem sprawozdania okresowego, wskazującego, że co najmniej 5 % bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy przeznaczono na potrzeby w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządu lokalnego na lata 2024 i 2025. Po drugie, inwestycja wiąże się z przedstawieniem sprawozdania wskazującego, że co najmniej 20 % bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy przeznaczono na potrzeby w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządu lokalnego na lata 2024, 2025, 2026 i 2027.

Oczekuje się, że inwestycja ta zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
9.1	Reforma 1: Wspieranie decentralizacji	Wejście w życie przepisów dotyczących reformy organizacji terytorialnej władz wykonawczych w Ukrainie z odroczeniem daty rozpoczęcia stosowania tych przepisów	I kw.	2025	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy o zmianach ustawy o lokalnej administracji państwowej oraz niektórych innych aktów ustawodawczych Ukrainy dotyczących reformy organizacji terytorialnej organów wykonawczych w Ukrainie, której stosowanie rozpocznie się w ciągu 12 miesięcy od daty zakończenia lub zniesienia stanu wojennego w Ukrainie. Akty prawne niższego rzędu na potrzeby wykonania ustawy zostaną przyjęte po jej wejściu w życie.</p> <p>Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przekształcenie lokalnej administracji państwowej w organy typu prefektury w celu stworzenia zrównoważonego systemu zapewniającego prawny charakter działań podejmowanych przez samorządy lokalne; — zapewnienie koordynacji organów terytorialnych centralnych organów wykonawczych przy wdrażaniu polityki państwa na szczeblu regionalnym i lokalnym.
9.2	Reforma 1: Wspieranie decentralizacji	Zatwierdzenie i opublikowanie na stronie internetowej Ministerstwa ds. Społeczności, Terytoriów i Rozwoju Infrastruktury Ukrainy badania dotyczącego środków niezbędnych do przyznania gminom osobowości prawnej	II kw.	2025	Publikacja, na oficjalnym portalu internetowym Ministerstwa ds. Społeczności, Terytoriów i Rozwoju Infrastruktury Ukrainy, wyników badania dotyczącego możliwości przyznania wspólnotom terytorialnym statusu podmiotu prawnego.
9.3	Reforma 1: Wspieranie decentralizacji	Wejście w życie przepisów zapewniających lepszy podział kompetencji między samorządami terytorialnymi a organami wykonawczymi	I kw.	2026	<p>Wejście w życie zmian ukraińskiej ustawy o samorządzie lokalnym w Ukrainie oraz przepisów sektorowych, przy czym ich stosowanie rozpocznie się w ciągu 12 miesięcy od zakończenia stanu wojennego, ale nie wcześniej niż przed zapoczątkowaniem nowego okresu budżetowego. Oczekuje się, że te zmiany ustawodawcze będą dotyczyć następujących najważniejszych obszarów i przyniosą następujące rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> — doprowadzą do lepszego podziału uprawnień między samorządami terytorialnymi a organami wykonawczymi w oparciu o zasady pomocniczości i decentralizacji; — pomogą wyeliminować konflikty kompetencyjne między różnymi szczeblami władz centralnych, regionalnych, powiatowych i lokalnych, a także w ramach organów samorządu lokalnego; — wspomogą odpowiednią jakość usług publicznych na szczeblu lokalnym i efektywne wykorzystanie środków budżetowych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
9.4.	Reforma 2: Zwiększenie zaangażowania obywateli w proces decyzyjny na szczeblu lokalnym	Wejście w życie przepisów dotyczących konsultacji społecznych w sprawie polityki publicznej z odroczeniem daty rozpoczęcia stosowania tych przepisów	I kw.	2025	Wejście w życie ukraińskiej ustawy o konsultacjach społecznych z datą rozpoczęcia jej stosowania w ciągu 12 miesięcy od daty zakończenia lub zniesienia stanu wojennego w Ukrainie. Ustawa uruchomi prawny mechanizm konsultacji publicznych przeprowadzanych podczas tworzenia i wdrażania polityki publicznej, obejmującej kwestie o znaczeniu lokalnym, który stworzy warunki wstępne spójnego, skutecznego i efektywnego kształtowania polityki i podejmowania decyzji.
9.5	Reforma 3: Opracowanie i realizacja polityki regionalnej	Przyjęcie uchwał w sprawie zmiany państwowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2021–2027	III kw.	2024	Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zmian państwowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2021–2027, zatwierdzonej uchwałą Rady Ministrów Ukrainy nr 695 z dnia 5 sierpnia 2020 r. Uchwała koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — rozwój wielopoziomowego sprawowania rządów, zbliżenie systemu zarządzania rozwojem regionalnym do procedur i najlepszych praktyk UE; — promowanie partnerstw, współpracy międzygminnej, międzyregionalnej i transgranicznej; — rozwijanie zdolności instytucjonalnych wspólnot terytorialnych i regionów w zakresie zarządzania projektami, cyfryzacji, walki z korupcją i planowania strategicznego.
9.6	Reforma 3: Opracowanie i realizacja polityki regionalnej	Przyjęcie uchwały w sprawie rozwoju urbanistyki na szczeblu lokalnym	IV kw.	2024	Przyjęcie uchwał przez Radę Ministrów Ukrainy zatwierdzających procedurę prowadzenia kadastru urbanistycznego na poziomie państwa, jednolitego państwowego rejestru adresów, jednolitego państwowego rejestru budynków i budowli, jednolitego państwowego rejestru jednostek administracyjnych, zmiany uchwał Rady Ministrów Ukrainy w sprawie opracowania dokumentacji urbanistycznej w formie dokumentów elektronicznych, utrzymania jednolitego państwowego systemu elektronicznego w dziedzinie budowy, integracji i wymiany informacji rejestrów i kadastrów państwa.
9.7	Inwestycja 1: Inwestycje na rzecz zaspokojenia potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	Przydział co najmniej 5 % całkowitego bezzwrotnego wsparcia finansowego na zaspokojenie potrzeb władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	II kw.	2026	Sprawozdanie okresowe, z którego wynika, że co najmniej 5 % bezzwrotnego wsparcia finansowego przeznaczono na zaspokojenie potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządu lokalnego w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
9.8	Inwestycja 1: Inwestycje na rzecz zaspokojenia potrzeb ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	Przydział co najmniej 20 % całkowitego bezzwrotnego wsparcia finansowego na zaspokojenie potrzeb władz szczebla niższego niż krajowy w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji	IV kw.	2027	Sprawozdanie końcowe, z którego wynika, że co najmniej 20 % bezzwrotnego wsparcia przeznaczono na potrzeby w zakresie przywrócenia do stanu pierwotnego, odbudowy i modernizacji ukraińskich władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności samorządu lokalnego.

C.10. SEKTOR ENERGETYCZNY**1. Opis reform i inwestycji**

Celem niniejszego rozdziału jest wzmocnienie odporności i bezpieczeństwa sektora energetycznego w Ukrainie, ze szczególnym uwzględnieniem ułatwienia przejścia na czystą energię, w tym przez skupienie się na środkach w zakresie efektywności energetycznej, wspieranie inwestycji sektora prywatnego w energię ze źródeł odnawialnych, realizacja reform strukturalnych oraz ułatwienie integracji ukraińskiego systemu energetycznego z systemem energetycznym UE.

Reforma 1: Zintegrowane plany krajowe w dziedzinie energii i klimatu

Celem tej reformy jest zatwierdzenie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w którym określone zostaną krajowe cele neutralności klimatycznej, z nadrzędnym celem ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.

Reforma obejmuje jeden etap. Polega on na przyjęciu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2024 r.

Reforma 2: Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego.

Celem tej reformy jest zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w koszyku energetycznym Ukrainy. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez poprawę warunków rozwoju energii ze źródeł odnawialnych na zasadach rynkowych.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, zostaną wprowadzone ramy rynkowe w zakresie energii odnawialnej zgodnie z przepisami UE, określające niezbędne procedury i dokumenty na potrzeby aukcji konkurencyjnych. Po drugie, wejdą w życie przepisy dotyczące usprawnienia i skrócenia procedur wydawania pozwoleń na inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych zgodnie z przepisami UE. Po trzecie, nastąpi opracowanie i zatwierdzenie planu działania na rzecz oddzielenia narzutu z tytułu odnawialnych źródeł energii od taryfy przesyłowej.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

Reforma 3: Reforma rynku energii elektrycznej:

Celem tej reformy jest poprawa ram regulacyjnych dla sektora energetycznego w Ukrainie, w tym wspieranie integracji rynków ukraińskiego i europejskiego.

Reforma obejmuje cztery etapy. Po pierwsze, wejdą w życie przepisy transponujące pakiet dotyczący integracji energii elektrycznej. Po drugie, wejdą w życie przepisy zmieniające system opodatkowania pośredniego uczestników rynku energii elektrycznej, ułatwiające łączenie rynków dnia następnego i dnia bieżącego sąsiadujących państw oraz eksportu i importu energii elektrycznej. Po trzecie, zostanie wyznaczony nowy operator rynku energii elektrycznej wyznaczony przez organ regulacyjny. Po czwarte, wchodzi w życie prawo wtórne dotyczące integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT).

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 4: Liberalizacja cen energii elektrycznej i gazu ziemnego

Celem tej reformy jest stworzenie podstaw stopniowej liberalizacji cen, gdy tylko pozwolą na to warunki, przy zapewnieniu wystarczających środków ochrony gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji.

Reforma obejmuje jeden etap. Dotyczy on przyjęcia planu działania na rzecz stopniowej liberalizacji rynków gazu i energii elektrycznej, który będzie obejmował zestaw konkretnych kroków, które należy wprowadzić, oraz harmonogram, który ma zostać wdrożony po zniesieniu stanu wojennego.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 5: Zapewnienie niezależności Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej

Celem tej reformy jest wzmocnienie niezależności organu regulacji energetyki oraz zapewnienie skutecznego funkcjonowania i rozwoju rynków w sektorze energetycznym i sektorze usług użyteczności publicznej.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wejdą w życie zmiany legislacyjne wyłączające decyzje organu regulacji energetyki z procedury rejestracji państwowej, zgodnie z wymogami odpowiednich dyrektyw UE. Po drugie, wejdą w życie zmiany legislacyjne mające na celu określenie szczególnego statusu organu regulacyjnego zgodnie z odpowiednimi dyrektywami UE.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

Reforma 6: Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych

Celem tej reformy jest poprawa działania sektora ciepłowniczego i wzmocnienie odporności zintegrowanego systemu energetycznego, w tym poprzez poprawę ram regulacyjnych i wspieranie modernizacji przedsiębiorstw grzewczych.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęty państwowy ukierunkowany program gospodarczy na rzecz modernizacji przedsiębiorstw wytwarzających ciepło do 2030 r. w celu poprawy usług dostaw ciepła, wspierania zielonej transformacji sektora energii oraz wzmocnienia zarządzania. Po drugie, wejdą w życie przepisy mające na celu wspieranie rozwoju efektywnego i trwałego sektora ciepłowniczego za pośrednictwem klarownych zasad dotyczących przyłączania do sieci i odłączania od niej oraz poprawę procedur dotyczących instalacji indywidualnych węzłów ciepłowniczych w budynkach wielomieszkaniowych. Po trzecie, Ukraina anuluje moratorium na podwyżki taryf ciepła i ciepłej wody.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2026 r.

Reforma 7: Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i usprawnienie postępowań o udzielanie zamówień publicznych

Celem tej reformy jest poprawa zrównoważoności energetycznej i wspieranie redukcji zużycia energii poprzez wprowadzenie środków w zakresie efektywności energetycznej.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, Ukraina przyjmie strategię termomodernizacji budynków do 2050 r. oraz towarzyszący jej plan działania mający na celu poprawę efektywności energetycznej budynków. Po drugie, Ukraina przyjmie akty prawne w sprawie ustanowienia minimalnych poziomów efektywności energetycznej budynków, a także produktów objętych przepisami UE dotyczącymi etykietowania energetycznego oraz w sprawie ustanowienia klas poziomów efektywności energetycznej dla produktów objętych przepisami UE dotyczącymi etykietowania energetycznego.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2026 r.

Inwestycja 1: Inwestycje w infrastrukturę energetyczną

Celem tej inwestycji jest finansowanie krytycznej infrastruktury energetycznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, ze szczególnym naciskiem na efektywność energetyczną i rozwój odnawialnych źródeł energii.

Inwestycja obejmuje jeden etap. Polega on na ujęciu w budżecie co najmniej 550 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na inwestycje energetyczne w latach 2026 i 2027, mające na celu wzmocnienie infrastruktury energetycznej Ukrainy, w tym na szczeblu regionalnym, ze szczególnym uwzględnieniem poprawy efektywności energetycznej w systemach ciepłowniczych, budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym, fizycznej ochrony ukraińskiej infrastruktury oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.1	Reforma 1: Zintegrowane plany krajowe w dziedzinie energii i klimatu	Przyjęcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu	II kw.	2024	<p>Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w celu ustanowienia krajowych celów neutralności klimatycznej i zapewnienia odpowiedniego planowania przy należyтым uwzględnieniu zaleceń Wspólnoty Energetycznej. W planie określono cele, które mają zostać osiągnięte do 2030 r. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — redukcji emisji gazów cieplarnianych, m.in. za pomocą rynkowych mechanizmów ustalania opłat za emisje gazów cieplarnianych; — udziału energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto; — oszczędności energii w zużyciu energii końcowej.
10.2	Reforma 2: Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego.	Wprowadzenie ram opartych na zasadach rynkowych w przypadku energii ze źródeł odnawialnych	IV kw.	2024	<p>Wejście w życie rynkowych ram prawnych i regulacyjnych dotyczących inwestycji w odnawialne źródła energii zgodnie z przepisami UE, tj. niezbędnych procedur i dokumentów dotyczących konkurencyjnych aukcji. Wprowadza się/zmienia następujący akt ustawodawczy: uchwała Rady Ministrów w sprawie zmian do uchwały Rady Ministrów nr 1175 z dnia 29 grudnia 2019 r. w sprawie usprawnienia procedury zarządzania aukcjami w zakresie dystrybucji kontyngentów wsparcia.</p>

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.3	Reforma 2: Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego.	Wejście w życie przepisów mających na celu usprawnienie procedur wydawania pozwoleń na inwestycje w energię ze źródeł odnawialnych	IV kw.	2025	Wejście w życie przepisów dotyczących skrócenia procedur wydawania pozwoleń na inwestycje w odnawialne źródła energii zgodnie z przepisami UE transponowanymi we Wspólnocie Energetycznej jako zalecenie Rady Ministerialnej 2024/1/MC-EnC z dnia 11 grudnia 2024 r. w sprawie przyspieszenia wdrażania projektów dotyczących energii odnawialnej i wdrażania zasady »efektywność energetyczna przede wszystkim« (»zalecenie 2024/1/MC-EnC«).
10.4	Reforma 2: Udoskonalone ramy regulacyjne na rzecz zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych i zapewnienia stabilnego funkcjonowania systemu energetycznego.	Przyjęcie harmonogramu dotyczącego procesu rozdzielenia narzutu z tytułu odnawialnych źródeł energii od taryfy przesyłowej	II kw.	2025	Przyjęcie harmonogramu dotyczącego procesu rozdzielenia narzutu z tytułu odnawialnych źródeł energii od taryfy przesyłowej wraz z określeniem potrzebnych aktów prawodawczych i warunków wdrożenia.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.5	Reforma 3: Reforma rynku energii elektrycznej:	Wejście w życie ustawy o transpozycji pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej	III kw.	2025	<p>Wejście w życie w grudniu 2022 r. ustawy o transpozycji pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej, dostosowującej ukraińskie przepisy krajowe do pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej, włączonego do dorobku prawnego Wspólnoty Energetycznej. Pakiet dotyczący integracji energii elektrycznej zbliża prawodawstwo zgodnie z następującymi aktami prawnymi oraz kodeksami sieci i wytycznymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE (wersja przekształcona); — rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (wersja przekształcona); — rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylającym dyrektywę 2005/89/WE; — rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/942 z dnia 5 czerwca 2019 r. ustanawiającym Agencję Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (wersja przekształcona); — pięcioma kodeksami sieci i wytycznymi określającymi szczegółowe zasady dotyczące różnych segmentów rynku i działania systemu: <ul style="list-style-type: none"> — rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/1719 z dnia 26 września 2016 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące długoterminowej alokacji zdolności przesyłowych; — rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1222 z dnia 24 lipca 2015 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi; — rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/2195 z dnia 23 listopada 2017 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące bilansowania; — rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającym wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej; — rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/2196 z dnia 24 listopada 2017 r. ustanawiającym kodeks sieci dotyczący stanu zagrożenia i stanu odbudowy systemów elektroenergetycznych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.6	Reforma 3: Reforma rynku energii elektrycznej:	Wejście w życie przepisów dotyczących zmiany warunków opodatkowania uczestników rynku energii elektrycznej	II kw.	2026	Wejście w życie przepisów zmieniających system opodatkowania pośredniego uczestników rynku energii elektrycznej w celu ułatwienia łączenia rynków dnia następnego i dnia bieżącego z rynkami dnia następnego i dnia bieżącego państw sąsiadujących oraz operacjami związanymi z eksportem i importem energii elektrycznej w ramach wdrażania przepisów Wspólnoty Energetycznej wprowadzonych decyzją Rady Ministrów UE nr D/2022/03/MC-EnC z dnia 15.12.2022 r., tj. przepisów w sprawie zmiany ukraińskiego kodeksu podatkowego oraz zmiany kodeksu celnego Ukrainy w celu umożliwienia integracji i łączenia rynków. Wykaz konkretnych ustaw zostanie sfinalizowany po przyjęciu ustawy podstawowej w sprawie transpozycji pakietu dotyczącego integracji energii elektrycznej.
10.7	Reforma 3: Reforma rynku energii elektrycznej:	Wyznaczenie nowego operatora rynku energii elektrycznej	IV kw.	2025	Powołanie wyznaczonego operatora rynku energii elektrycznej wskazanego przez Krajową Komisję Regulacyjną ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej (NEURC).
10.8	Reforma 3: Reforma rynku energii elektrycznej:	Wejście w życie prawa wtórnego dotyczącego rozporządzenia w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT)	III kw.	2024	Wejście w życie prawa wtórnego dotyczącego REMIT NEURC zatwierdza następujące procedury i wymogi: <ul style="list-style-type: none"> — procedurę nabywania, zawieszania i wygaśnięcia statusu administratora przekazywania danych; — procedurę funkcjonowania platform informacji wewnętrznych; — wymogi dotyczące zapewnienia integralności i przejrzystości na hurtowym rynku energii; — procedurę przekazywania informacji na temat transakcji gospodarczych i handlowych dotyczących produktów energetyczny sprzedawanych w obrocie hurtowym. Przygotowanie zakresu zadań na potrzeby opracowania systemu informacyjnego określającego następujące funkcje NEURC: <ul style="list-style-type: none"> — system będzie zintegrowany z systemami operatorów rynku, platform informacji wewnętrznych, administratorów przekazywania danych i będzie wykrywał informacje wskazujące na występowanie nadużyć.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.9	Reforma 4: Liberalizacja cen energii elektrycznej i gazu ziemnego	Przyjęcie harmonogramu stopniowej liberalizacji rynku gazu i energii elektrycznej, który ma zostać wdrożony po wygaśnięciu stanu wojennego	II kw.	2026	<p>Przyjęcie przez Radę Ministrów Ukrainy planu stopniowej liberalizacji rynku gazu i energii elektrycznej wraz z działaniami, jakie należy podjąć, oraz powiązanym harmonogramem, który ma zostać wdrożony po wygaśnięciu stanu wojennego. Plan działania opiera się na analizie technicznej mającej na celu zrozumienie kondycji finansowej sektora. Plan działania koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działania konieczne do zreformowania obowiązku świadczenia usługi publicznej w celu stopniowej liberalizacji cen rynkowych po zniesieniu stanu wojennego; — działania, jakie należy podjąć w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony konsumentów podatnych na zagrożenia po liberalizacji cen dla gospodarstw domowych, w tym nowa struktura systemu dotacji dla konsumentów podatnych na zagrożenia, która poprawia ukierunkowanie i zapewnia odpowiednie poziomy ochrony, a także działania przygotowawcze, które mają zostać wdrożone przed zakończeniem stanu wojennego, takie jak identyfikacja ludności znajdującej się w trudnej sytuacji i powiązane rozwiązanie cyfrowe.
10.10	Reforma 5: Zapewnienie niezależności Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	Wejście w życie przepisów zapewniających niezależność Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	IV kw.	2024	<p>Wejście w życie nowelizacji ustawy nr 3354-IX z dnia 24 sierpnia 2023 r. o działalności ustawodawczej, która zwalnia decyzje Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej, będące aktami regulacyjnymi, z przewidzianej ustawą procedury rejestracji państwowej. Nowelizacja koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapewnieniu niezależności regulatora, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (wersja przekształcona) oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE; — wdrożeniu art. 5 ukraińskiej ustawy w sprawie Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej, dotyczącej zakazu ingerowania przez organy państwowe w działalność organu regulacyjnego.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.11	Reforma 5: Zapewnienie niezależności Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	Wejście w życie zmian przepisów ukraińskiej ustawy w sprawie Krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej	IV kw.	2025	Wejście w życie zmian przepisów ukraińskiej ustawy w sprawie krajowej Komisji Regulacyjnej ds. Energii i Usług Użyteczności Publicznej oraz innych aktów, w których przewidziano określenie specjalnego statusu w celu zapewnienia niezależności regulatora, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającej dyrektywę 2012/27/UE (wersja przekształcona) oraz w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE.
10.12	Reforma 6: Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Anulowanie moratorium na podwyżki taryf ciepła i ciepłej wody	IV kw.	2026	Anulowanie moratorium wprowadzonego ustawą nr 2479-IX o szczególnych uwarunkowaniach regulacji stosunków na rynku gazu ziemnego i w dziedzinie dostaw ciepła podczas stanu wojennego oraz późniejszego przywrócenia ich funkcjonowania, a następnie podniesienia taryf za ciepło, co pozwoli osiągnąć odzwierciedlenie kosztów taryf za ciepło i ciepłą wodę.
10.13	Reforma 6: Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Przyjęcie przez państwo ukierunkowanego programu gospodarczego na rzecz modernizacji energetycznej przedsiębiorstw wytwarzających ciepło na okres do 2030 r.	IV kw.	2025	Przyjęcie przez Radę Ministrów państwowego ukierunkowanego programu gospodarczego na rzecz modernizacji energetycznej przedsiębiorstw wytwarzających ciepło na okres do 2030 r. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — określenie środków mających na celu poprawę odporności, jakości i dostępności usług dostaw ciepła; — określenie środków wspierających dekarbonizację, redukcję emisji gazów cieplarnianych i upowszechnienie odnawialnych źródeł energii; — zapewnienie środków mających na celu wzmocnienie umiejętności zarządczych i kierowniczych władz lokalnych w sektorze ciepłowniczym.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.14	Reforma 6: Poprawa efektywności systemów ciepłowniczych	Wejście w życie przepisów wspierających rozwój wydajnego i bardziej zrównoważonego systemu ciepłowniczego	IV kw.	2025	Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie zmiany niektórych ustaw ukraińskich mających na celu wspieranie rozwoju wydajnego i bardziej zrównoważonego systemu ciepłowniczego Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — ustanowienie jasnych zasad dotyczących przyłączenia do/odłączenia od sieci, stref priorytetowego rozwoju systemów ciepłowniczych; — udoskonalenie procedur dla instalacji indywidualnych węzłów ciepłowniczych w budynkach wielomieszkaniowych w celu zapewnienia właściwego zdalnego sterowania i zarządzania zapotrzebowaniem.
10.15	Reforma 7: Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i usprawnienie postępowań o udzielanie zamówień publicznych	Przyjęcie strategii termomodernizacji budynków do 2050 r. oraz planu działania	II kw.	2024	Przyjęcie przez Radę Ministrów Ukrainy ustawy o zatwierdzeniu strategii termomodernizacji budynków do 2050 r. oraz planu działania dotyczącego przedmiotowej strategii, mających na celu wprowadzenie rynkowych instrumentów finansowych i zachęt, zawierających plan działania obejmujący środki z zakresu polityki, w tym środki mające na celu wspieranie wprowadzenia budynków o niemal zerowym zużyciu energii.
10.16	Reforma 7: Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i usprawnienie postępowań o udzielanie zamówień publicznych	Przyjęcie aktów prawnych w sprawie ustanowienia minimalnych poziomów efektywności energetycznej budynków	III kw.	2026	Przyjęcie przez Radę Ministrów Ukrainy aktów prawnych w sprawie ustanowienia minimalnych poziomów efektywności energetycznej budynków, a także produktów objętych unijnymi przepisami dotyczącymi ekoprojektu, a Ministerstwo ds. Społeczności, Terytoriów i Rozwoju Infrastruktury przyjęło również akty w sprawie ustanowienia klas poziomów efektywności energetycznej dla produktów objętych unijnymi przepisami dotyczącymi etykietowania energetycznego.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
10.17	Inwestycja 1: Inwestycje w infrastrukturę energetyczną	Inwestycje o wartości co najmniej 550 mln EUR w infrastrukturę energetyczną	IV kw.	2027	<p>Sprawozdanie rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 550 mln EUR (w równoważniku UAH) na wzmocnienie infrastruktury energetycznej Ukrainy, również na szczeblu regionalnym (w ramach etapu 9.8), m.in. na następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zwiększenie efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego zgodnie z państwowym ukierunkowanym programem gospodarczym na rzecz modernizacji energetycznej przedsiębiorstw wytwarzających ciepło na okres do 2030 r.; — wkład finansowy na rzecz funduszu efektywności energetycznej w celu wsparcia poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym; — poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych zgodnie ze strategią termomodernizacji budynków do 2050 r.; — fizyczna ochrona ukraińskiej infrastruktury energetycznej; — wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii zgodnie z nowymi ramami rynkowymi dla energii odnawialnej oraz budowa wysoce elastycznych zdolności przesyłowych.

C.11. TRANSPORT**1. Opis reform i inwestycji**

Celem tego rozdziału jest modernizacja i reforma ukraińskiego sektora transportu. Ma on na celu poprawę łączności z UE i Republiką Mołdawię oraz wspieranie rozwoju konkurencyjnego i wydajnego systemu transportu zgodnie z politykami i normami UE.

Reforma 1: Kompleksowe planowanie w odniesieniu do sektora transportu

Celem tej reformy jest przegląd kluczowego dokumentu strategicznego dla sektora transportu.

Reforma obejmuje jeden etap. Dotyczy on przyjęcia zmienionej krajowej strategii na rzecz transportu Ukrainy do 2030 r.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Reforma 2: Rozwój ukraińskiego potencjału logistyki eksportowej

Celem tej reformy jest wsparcie modernizacji i zwiększenie zdolności istniejącej sieci przejść granicznych, aby ułatwić zaspokojenie potrzeb w zakresie transportu przez granicę Ukrainy z UE i Republiką Mołdawię.

Reforma obejmuje jeden etap. Dotyczy on przyjęcia strategii rozwoju i rozbudowy infrastruktury granicznej z państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawię do 2030 r.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2024 r.

Reforma 3: Liberalizacja sektora transportu kolejowego

Celem tej reformy jest stworzenie konkurencyjnego rynku kolejowego zgodnie z normami UE.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, w życie wejdzie ustawa o bezpieczeństwie ruchu drogowego i interoperacyjności transportu kolejowego w Ukrainie, z terminem zastosowania w ciągu trzech lat od jej przyjęcia. Po drugie, w życie wejdzie ustawa o rynku transportu kolejowego, a jej przepisy będą stosowane sekwencyjnie. Po trzecie, zostaną przyjęte przepisy wykonawcze do ustawy.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2027 r.

Reforma 4: Udoskonalone usługi transportu wodnego i portowego

Celem tej reformy jest zapewnienie poprawy wykonywania przez Ukrainę jej zobowiązań wynikających z traktatów międzynarodowych w dziedzinie żeglugi handlowej, a także zwiększenie konkurencji w zakresie usług portowych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wejdą w życie przepisy dotyczące żeglugi handlowej i transportu wodnego na śródlądowych drogach wodnych. W drugim etapie należy zmienić obowiązujące przepisy krajowe w celu zapewnienia pełnej zgodności z przepisami rozporządzenia (UE) 2017/352 w sprawie usług portowych.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2027 r.

Inwestycja 1: Inwestycje w infrastrukturę transportową

Celem tej inwestycji jest przywrócenie do użytku uszkodzonej i zniszczonej infrastruktury transportowej.

Inwestycja obejmuje jeden etap. Polega ona na ujęciu w budżecie w latach 2026–2027 co najmniej 350 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na budowę, odbudowę, renowację, modernizację i podniesienie standardu obiektów infrastruktury transportowej, między innymi w następujących sektorach: kolej, żegluga morska i śródlądowa, drogi, lotnictwo i przejścia graniczne.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
11.1	Reforma 1: Kompleksowe planowanie w odniesieniu do sektora transportu	Przyjęcie zmienionej krajowej strategii transportowej Ukrainy do 2030 r.	IV kw.	2024	<p>Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie aktualizacji krajowej strategii transportowej Ukrainy na okres do 2030 r.</p> <p>Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odbudowa i rozwój konkurencyjnego i wydajnego systemu transportowego zgodnie z politykami i normami UE, w szczególności w odniesieniu do transeuropejskich sieci transportowych i celów dekarbonizacji sektora transportu określonych na szczeblu międzynarodowym i europejskim (w tym poprzez rozwój tras kolejowych, drogowych i śródlądowych zawartych w orientacyjnych mapach sieci TEN-T, cyfryzację zarządzania systemem transportowym itp.); — wysoka jakość transportu pasażerskiego i pozbawiona przeszkód mobilność; — bezpieczny dla ludzi i środowiska, zrównoważony i energooszczędny transport.
11.2	Reforma 2: Rozwój ukraińskiego potencjału logistyki eksportowej	Przyjęcie strategii rozwoju i rozbudowy infrastruktury granicznej z państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawii do 2030 r.	IV kw.	2024	<p>Przyjęcie strategii rozwoju i rozbudowy infrastruktury granicznej z państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawii do 2030 r. Strategia koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — odbudowa przejść granicznych na granicy z Polską, Słowacją, Węgrami i Rumunią; — utworzenie sieci obszarów obsługi; — uproszczenie procedur przekraczania granic (cyfryzacja i wprowadzenie wspólnej kontroli) zgodnie ze standardami UE.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
11.3	Reforma 3: Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Wejście w życie ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego i interoperacyjności transportu kolejowego w Ukrainie, z terminem zastosowania wynoszącym trzy lata od przyjęcia ustawy	IV kw.	2025	<p>Wejście w życie ustawy o bezpieczeństwie ruchu drogowego i interoperacyjności transportu kolejowego w Ukrainie, z terminem zastosowania wynoszącym trzy lata od przyjęcia ustawy Ustawa zapewnia techniczną integrację transportu kolejowego zgodnie z zasadami dyrektyw 2016/798 i 2016/797 oraz rozporządzenia 2016/796 i koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustanowienie krajowego organu ds. bezpieczeństwa kolei i nadanie mu uprawnień i przydzielenie funkcji przewidzianych na mocy prawodawstwa UE; — wprowadzenie ram prawnych dotyczących certyfikowania przedsiębiorstw kolejowych w zakresie bezpieczeństwa oraz autoryzowania zarządców infrastruktury w tym zakresie; — powołanie krajowego organu dochodzeniowego oraz wprowadzenie technicznych dochodzeń w przypadku wypadków kolejowych; — ustanowienie ram prawnych dotyczących wydawania zezwoleń dla pojazdów i infrastruktury w oparciu o techniczne specyfikacje interoperacyjności; — ustanowienie ram prawnych dotyczących certyfikacji maszynistów w oparciu o model UE.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
11.8	Reforma 3. Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Wejście w życie ustawy o rynku transportu kolejowego i sekwencyjne stosowanie jej przepisów	IV kw.	2026	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy o rynku transportu kolejowego i sekwencyjne stosowanie jej przepisów Ustawa wdroży kluczowe elementy prawodawstwa UE dotyczącego jednolitego europejskiego obszaru kolejowego oraz świadczenia usług publicznych w zakresie kolejowego transportu pasażerskiego, zgodnie z zasadami zmienionej dyrektywy 2012/34/WE i rozporządzenia (WE) nr 1370/07 w związku z wytycznymi interpretacyjnymi z 2023 r. Ustawa będzie stosowana sekwencyjnie w następujący sposób:</p> <p>w ciągu trzech lat od jej wejścia w życie w części dotyczącej następujących głównych obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zapewnienia funkcjonalnego rozdziału zarządcy infrastruktury i przedsiębiorstw kolejowych, w tym niezależności zarządcy infrastruktury w odniesieniu do podstawowych funkcji oraz zasad dotyczących stosunków/transakcji finansowych, w tym rozdziału rachunkowości w przedsiębiorstwach kolejowych; — ustanowienia niezależnego organu regulacyjnego oraz określenia jego funkcji i uprawnień; — licencjonowania przedsiębiorstw kolejowych przez niezależny organ wydający licencje; <p>w ciągu pięciu lat od jej wejścia w życie (który to okres obejmuje co najmniej dwuletni okres przejściowy) w części dotyczącej następujących głównych obszarów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stworzenia kompleksowych ram prawnych na potrzeby funkcjonowania konkurencyjnego rynku pasażerskiego i towarowego, w tym zapewnienia przedsiębiorstwom kolejowym sprawiedliwego, niedyskryminacyjnego i przejrzystego dostępu do infrastruktury kolejowej; — wprowadzenia niedyskryminacyjnych opłat za korzystanie z infrastruktury i obiektów infrastruktury usługowej; — ustanowienia organów właściwych do udzielania zamówień publicznych na świadczenie usług; — określenia treści umów o świadczenie usług publicznych w sektorze kolejowym; — ustanowienia mechanizmów kontroli realizacji zamówienia i unikania nadmiernej rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
11.4	Reforma 3: Liberalizacja sektora transportu kolejowego	Przyjęcie aktów wykonawczych do przepisów dotyczących transportu kolejowego	IV kw.	2027	Przyjęcie głównych aktów prawodawczych (aktów wykonawczych) w celu wdrożenia ukraińskiej ustawy o transporcie kolejowym Ukrainy. W aktach wykonawczych wprowadza się mechanizmy funkcjonowania rynku transportu kolejowego, i w szczególności koncentrują się one na: równym dostępie do infrastruktury kolejowej, wydawaniu licencji przewoźnikom kolejowym, systemach zarządzania bezpieczeństwem, procedurze organizacji transportu pasażerskiego o znaczeniu społecznym (obowiązek świadczenia usługi publicznej).
11.5	Reforma 4: Poprawa usług transportu wodnego i usług portowych	Wejście w życie przepisów dotyczących żeglugi handlowej i transportu wodnego na śródlądowych drogach wodnych	IV kw.	2026	Wejście w życie ukraińskiej ustawy o zmianach w niektórych aktach ustawodawczych Ukrainy dotyczących żeglugi handlowej i transportu wodnego na śródlądowych drogach wodnych. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — określenie i uregulowanie zasad zapewnienia bezpieczeństwa żeglugi na morzu terytorialnym, morskich wodach wewnętrznych, w portach morskich i na śródlądowych drogach wodnych; — usprawnienie mechanizmu wdrażania międzynarodowego systemu ochrony statków i portów morskich; — określenie szczegółowego mechanizmu kontroli statków w porcie morskim; — przegląd funkcji centralnego organu wykonawczego realizującego politykę państwa w dziedzinie transportu morskiego i śródlądowego oraz żeglugi morskiej w kodeksie żeglugi handlowej, ukraińskich ustawach o transporcie, żegludze śródlądowej oraz o portach morskich Ukrainy w celu wyeliminowania powielania norm ustawodawczych i wyjaśnienia podziału kompetencji, w szczególności z centralnym organem wykonawczym, który zapewnia kształtowanie i wdrażanie polityki państwa w dziedzinie transportu morskiego i śródlądowego; — uproszczenie procedur administracyjnych, klarowny wykaz uprawnień organów państwowych, eliminacja barier administracyjnych.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
11.6	Reforma 4: Poprawa usług transportu wodnego i usług portowych	Przegląd i zmiana obowiązujących przepisów krajowych w celu zapewnienia zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/352 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającego ramy w zakresie świadczenia usług portowych oraz wspólne zasady dotyczące przejrzystości finansowej portów	I kw.	2027	Przegląd i zmiana obowiązujących przepisów krajowych (w tym odpowiednich aktów prawnych niższego rzędu) w celu zapewnienia zgodności z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/352 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającego ramy w zakresie świadczenia usług portowych oraz wspólne zasady dotyczące przejrzystości finansowej portów
11.7	Inwestycja 1: Inwestycje w infrastrukturę transportową	Inwestycje o wartości co najmniej 350 mln EUR w infrastrukturę transportową	IV kw.	2027	<p>Sprawozdanie rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwowych na lata 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 350 mln EUR (w równoważniku UAH) na odbudowę, renowację, modernizację i podniesienie standardu uszkodzonych i zniszczonych obiektów infrastruktury transportowej, zgodnie z krajową strategią transportową Ukrainy do 2030 r., w tym część środków finansowych, które mają zostać skierowane na szczebel regionalny (w ramach etapu 9.8), m.in. w następujących sektorach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — koleje (zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi transportu kolejowego Ukrainy); — żegluga morska i śródlądowa (zgodnie z nowymi przepisami dotyczącymi żeglugi handlowej i transportu wodnego na śródlądowych drogach wodnych); — transport drogowy; — transport lotniczy — oraz przejścia graniczne (zgodnie ze strategią rozwoju i rozbudowy infrastruktury granicznej z państwami członkowskimi UE i Republiką Mołdawii do 2030 r.).

C.12 SEKTOR ROLNO-SPOŻYWCZY

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest wspieranie wzmocnienia ukraińskiego sektora rolno-spożywczego równoległe z dalszym dostosowywaniem ram regulacyjnych do dorobku prawnego UE.

Reforma 1: Dostosowanie ram instytucjonalnych dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do polityki UE

Celem tej reformy jest opracowanie strategicznych priorytetów krajowych, w tym dalsze dostosowanie do praktyk, norm i przepisów UE.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, Ukraina przyjmie strategię na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. Po drugie, w wybranych regionach pilotażowych wprowadzony zostanie system sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych, aby umożliwić śledzenie sytuacji w sektorze rolnym.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2027 r.

Reforma 2: Zapewnienie funkcjonowania rynku gruntów

Celem tej reformy jest poprawa funkcjonowania rynku gruntów.

Reforma obejmuje jeden etap. Zostanie wprowadzony zautomatyzowany system publicznego monitorowania stosunków ziemskich oraz system geoinformacyjny na potrzeby masowej oceny gruntów.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 3: Poprawa instytucjonalnej i administracyjnej struktury zarządzania programami inwestycyjnymi

Celem tej reformy jest poprawa struktury zarządzania publicznymi systemami wsparcia finansowego sektora rolno-spożywczego.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się on z wejściem w życie przepisów, które koncentrują się na opracowywaniu środków wsparcia publicznego, w tym dla małych gospodarstw rolnych, przyszłych instrumentach finansowych, a także cyfryzacji systemu za pośrednictwem elektronicznych systemów zarządzania dokumentami, oraz gwarantują, że wsparcie ze strony państwa może być kierowane wyłącznie do beneficjentów zarejestrowanych w państwowym rejestrze rolnym (SAR).

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2025 r.

Reforma 4: Udoskonalenie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych

Celem tej reformy jest sformalizowanie i usprawnienie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych (tj. państwowego rejestru rolnego).

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wejdzie w życie ustawa uznająca państwowy rejestr rolny za urzędowy publiczny rejestr elektroniczny w dziedzinie polityki rolnej i bezpieczeństwa żywnościowego. Po drugie, opublikowane zostanie sprawozdanie zawierające szczegółowe informacje na temat wdrażania państwowego wsparcia przez instytucje rządowe na szczeblu centralnym, za pośrednictwem państwowego rejestru rolnego.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2026 r.

Reforma 5: Długoterminowy rozwój systemu nawadniania w celu zwiększenia odporności sektora na zmianę klimatu

Celem tej reformy jest zapewnienie długoterminowego planowania infrastruktury nawadniającej w sposób zrównoważony, aby zwiększyć odporność sektora rolno-spożywczego w kontekście zmiany klimatu.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się on z przyjęciem długoterminowego planu określającego kluczowe obszary i zasady rozwoju ukraińskich systemów nawadniania.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 6: Rozminowywanie obszarów lądowych i wodnych

Celem tej reformy jest opracowanie krajowej strategii określającej kluczowe elementy działań Ukrainy w zakresie rozminowywania.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się on z przyjęciem strategii dotyczącej działań przeciwminowych.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2024 r.

Inwestycja 1: Inwestycje w rozminowywanie

Celem tej inwestycji jest wsparcie właścicieli lub użytkowników terenów rolnych podejmujących działania w zakresie rozminowywania.

Inwestycja obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, w budżecie zostanie ujęte co najmniej 30 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na środki wypłacane właścicielom lub użytkownikom terenów rolnych na pokrycie kosztów rozminowywania w latach 2024–2025. Po drugie, w budżecie należy ująć kwotę co najmniej 100 mln EUR w cenach bieżących (w równoważniku UAH) na środki wypłacane właścicielom lub użytkownikom terenów rolnych na pokrycie kosztów rozminowywania w latach 2024–2027.

Oczekuje się, że inwestycja zostanie ukończona do IV kw. 2027 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
12.1	Reforma 1: Dostosowanie ram instytucjonalnych dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do polityki UE	Przyjęcie strategii na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r.	IV kw.	2024	Przyjęcie strategii na rzecz rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. Koncentruje się ona na następujących głównych obszarach: — dostosowanie ukraińskiej polityki rolnej i polityki rozwoju obszarów wiejskich do kontekstu przedakcesyjnego UE i dziedzin o szczególnym znaczeniu dla Ukrainy, takich jak reforma gruntowa, nawadnianie, odbudowa wojenna i wsparcie rozwoju; — wzmocnienie instytucjonalne i budowanie zdolności w celu opracowania niezbędnych systemów; — przyspieszenie procesu zbliżenia aktów prawnych i zdolności w zakresie rolnictwa produkcji rolno-spożywczej oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych do norm UE; — promowanie rozwoju małych producentów i społeczności wiejskich; — określenie poziomów wyjściowych i celów działań w dziedzinie środowiska i klimatu, budowanie opartego na dowodach programowania oraz zdolności w zakresie należytego zarządzania finansami i kontroli.
12.2	Reforma 1: Dostosowanie ram instytucjonalnych dotyczących rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich do polityki UE	Ustanowienie sieci danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych (FSDN)	I kw.	2027	W ramach Ministerstwa Polityki Rolnej utworzono i uruchomiono, zgodnie z zasadami dorobku UE w tym obszarze, system na potrzeby sieci danych dotyczących poziomu zrównoważenia gospodarstw rolnych (FSDN), zawierający dane z wybranych regionów pilotażowych. System umożliwia śledzenie sytuacji w sektorze rolnym i podejmowanie świadomych decyzji dotyczących przyznawania wsparcia ze strony państwa producentom rolnym
12.3	Reforma 2: Zapewnienie funkcjonowania rynku gruntów	Utworzenie zautomatyzowanego systemu publicznego monitorowania stosunków ziemskich	I kw.	2025	Uruchomiono zautomatyzowany system publicznego monitorowania stosunków ziemskich, funkcjonujący w ramach administrowania państwowym kadastrem gruntów. W ramach oprogramowania państwowego kadastru gruntów uruchomiono system geoinformacyjny na potrzeby masowej oceny gruntów.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
12.4	Reforma 3: Poprawa instytucjonalnej i administracyjnej struktury zarządzania programami inwestycyjnymi	Wejście w życie przepisów dotyczących wsparcia publicznego dla rolnictwa Ukrainy	III kw.	2025	<p>Wejście w życie ustawy o zmianie ukraińskiej ustawy o wsparciu ze strony państwa dla rolnictwa Ukrainy. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — opracowanie przyszłych środków wsparcia publicznego zgodnie z zasadami dorobku prawnego UE w tym obszarze. Wybór przyszłych środków wsparcia publicznego będzie obejmował analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń (SWOT); — opracowanie środków wsparcia produkcji rolnej dla małych gospodarstw rolnych w celu podejmowania inwestycji prywatnych (aktywa fizyczne producentów będących gospodarstwami rolnymi, przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu); — opracowanie przyszłych instrumentów finansowych (w tym instrumentów gwarancji kredytowych) dla wszystkich kategorii gospodarstw rolnych we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi; — cyfryzacja za pomocą elektronicznych systemów zarządzania dokumentami; — wsparcie ze strony państwa kierowane wyłącznie do beneficjentów wpisanych do państwowego rejestru rolnego (SAR).
12.5	Reforma 4: Udoskonalenie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych	Wejście w życie przepisów w sprawie państwowego rejestru rolnego (SAR)	IV kw.	2024	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie państwowego rejestru rolnego Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — państwowy rejestr rolny (SAR) uznaje się za elektroniczny urzędowy rejestr publiczny w dziedzinie polityki rolnej i bezpieczeństwa żywnościowego wraz z uregulowaniem jego obowiązkowych elementów, takich jak procedura administrowania nim, definicja danych, dostęp dla osób trzecich; — rozszerzenie zakresu SAR o rejestrację i uwzględnienie informacji na temat zainteresowanych stron w całym łańcuchu wartości w rolnictwie, np. producentów rolnych, przetwórców żywności, użytkowników wody; — rozbudowanie funkcji SAR, co stanowi warunek wstępny pomocy finansowej i umożliwia ukierunkowane udzielanie pomocy technicznej, inne usługi administracyjne, wprowadzanie informacji analitycznych; — rejestracja w SAR jest warunkiem wstępnym otrzymania jakiegokolwiek rodzaju wsparcia publicznego w sektorze rolno-spożywczym; — obowiązkowe publikowanie rejestru beneficjentów wszelkich programów wsparcia ze strony państwa w sektorze, realizowanych za pośrednictwem SAR.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
12.6	Reforma 4: Udoskonalenie oficjalnego publicznego elektronicznego rejestru gospodarstw rolnych	Publikacja sprawozdania z wdrażania wsparcia ze strony państwa za pośrednictwem publicznego rejestru rolnego	I kw.	2026	Przedłożenie sprawozdania z wdrażania wsparcia ze strony państwa za pośrednictwem SAR, z którego to sprawozdania wynika, że co najmniej 80 % wsparcia publicznego w sektorze rolnym, udzielonego w 2025 r. przez instytucje rządowe na szczeblu centralnym, udzielono za pośrednictwem SAR.
12.7	Reforma 5: Długoterminowy rozwój systemu nawadniania w celu zwiększenia odporności sektora na zmianę klimatu	Przyjęcie długoterminowego planu dotyczącego systemu nawadniania	I kw.	2025	Przyjęcie długoterminowego planu dotyczącego rozwoju systemu nawadniania Koncentruje się on na następujących głównych obszarach: — priorytety w sektorze nawadniania w oparciu o analizę pełnych korzyści gospodarczych; — dostosowanie do strategii sektora wodnego i zasad gospodarki wodnej opartej na dorzeczu; — wskazanie potrzebnych inwestycji publicznych i innych oraz potrzeby dalszej prywatyzacji; — wymiar zarządzania/kierowania w ramach sektora; — ocena oddziaływania na środowisko, którą należy przeprowadzić w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia w zakresie rekultywacji lub budowy zgodnie z zaleceniem UE w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz prawodawstwa Ukrainy w tej dziedzinie.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
12.8	Reforma 6: Rozminowywanie obszarów lądowych i wodnych	Przyjęcie dokumentu strategicznego w sprawie działań przeciwmicznych na okres do 2033 r.	II kw.	2024	<p>Przyjęcie aktu ustawodawczego w sprawie zatwierdzenia dokumentu strategicznego dotyczącego działań przeciwmicznych na okres do 2033 r. (ustawa Rady Ministrów Ukrainy lub Prezydenta Ukrainy). Akt ustawodawczy koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zarządzanie w obszarze działań przeciwmicznych; — wspieranie efektywności operatorów prowadzących działania przeciwmiczne; — zapobieganie wypadkom; — kompleksowa pomoc ofiarom; — innowacje; — równowaga płci i reprezentacja; — rozwój rynku prywatnego; — skuteczna i przejrzysta koordynacja z darczyńcami; — stworzenie systemu ustalania priorytetów zadań w ramach działań przeciwmicznych.
12.9	Inwestycja 1: Inwestycje w rozminowywanie	Inwestycje o wartości co najmniej 30 mln EUR przeznaczone na rozminowywanie gruntów rolnych	II kw.	2026	Sprawozdanie okresowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024 i 2025 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 30 mln EUR (w równoważniku UAH) na zapewnienie środków wypłacanych właścicielom lub użytkownikom terenów rolnych na pokrycie kosztów rozminowywania.
12.10	Inwestycja 1: Inwestycje w rozminowywanie	Inwestycje o wartości co najmniej 100 mln EUR przeznaczone na rozminowywanie gruntów rolnych	IV kw.	2027	Sprawozdanie końcowe rządu (lub sprawozdanie Skarbu Państwa) wykazujące, że w budżetach państwa na lata 2024, 2025, 2026 i 2027 sektor instytucji rządowych i samorządowych zabudżetował co najmniej 100 mln EUR (w równoważniku UAH) na zapewnienie środków wypłacanych właścicielom lub użytkownikom terenów rolnych na pokrycie kosztów rozminowywania.

C.13. GOSPODARKA SUROWCAMI KRYTYCZNYMI**1. Opis reform i inwestycji**

Celem niniejszego rozdziału jest wspieranie dalszego rozwoju sektora surowców krytycznych w Ukrainie zgodnie z zarówno celami gospodarczymi, jak i celami w zakresie zrównoważonego rozwoju. Jest on ukierunkowany na usprawnienia planowania strategicznego i procedur administracyjnych.

Reforma 1: Wzmocnienie planowania strategicznego i zapewnienie optymalnych ram dla inwestorów strategicznych.

Celem tej reformy jest przyciągnięcie inwestycji w wydobywanie i przetwarzanie surowców krytycznych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, wejdzie w życie ustawa o zmianach w krajowym programie rozwoju surowców mineralnych Ukrainy na okres do 2030 r., wprowadzająca państwowy fundusz rekompensat dla obszaru geologicznego i wyznaczająca kierunki strategiczne dla tego sektora. Po drugie, zostanie opublikowane i udostępnione inwestorom sprawozdanie z weryfikacji rezerw surowców krytycznych Ukrainy z wykorzystaniem klasyfikacji międzynarodowej.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2025 r.

Reforma 2: Udoskonalone procedury administracyjne

Celem tej reformy jest optymalizacja procedury i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla potencjalnych inwestorów. Głównym celem jest zwiększenie przejrzystości, szybkości i efektywności kosztowej nowych decyzji inwestycyjnych.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, zostanie opublikowany wykaz projektów inwestycyjnych dotyczących wydobywania surowców krytycznych. Po drugie, zostaną ogłoszone międzynarodowe przetargi w ramach umowy o współdzieleniu produktów (PSA) z wykorzystaniem wzoru warunków umowy uzgodnionego przez rząd i podanego do wiadomości publicznej. Po trzecie, nastąpi opracowanie i uruchomienie e-gabinetu dla użytkowników podziemnych zasobów naturalnych z dodatkowymi funkcjami.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2025 r.

Reforma 3: Stosowanie nowoczesnych technologii wydobywczych i integracja Ukrainy z nowoczesnymi łańcuchami wartości przetwarzania

Celem tej reformy jest zwiększenie przejrzystości w odniesieniu do praktyk w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego w sektorze surowców krytycznych.

Reforma obejmuje jeden etap. Dotyczy on publikacji badania oceniającego obowiązujące przepisy dotyczące sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG) w sektorze górniczym i wydobywczym.

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
13.1	Reforma 1: Wzmocnienie planowania strategicznego i zapewnienie optymalnych ram dla inwestorów strategicznych.	Wejście w życie przepisów dotyczących zmiany krajowego programu rozwoju surowców mineralnych Ukrainy do 2030 r.	IV kw.	2024	Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie zmiany krajowego programu rozwoju surowców mineralnych Ukrainy do 2030 r. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: — wprowadzenie państwowego funduszu rekompensat dla obszaru geologicznego; — hierarchia celów obszaru wydobycia zgodnie ze strategiami UE; — określenie pojęć »surowce strategiczne« i »surowce krytyczne«, potrzeba regularnej metodologicznej oceny ryzyka w odniesieniu do poziomu bezpieczeństwa ich dostaw oraz określenie grupy państw partnerskich.
13.2	Reforma 1: Wzmocnienie planowania strategicznego i zapewnienie optymalnych ram dla inwestorów strategicznych.	Publikacja sprawozdania w sprawie weryfikacji rezerw surowców krytycznych Ukrainy	III kw.	2025	Publikacja sprawozdania z weryfikacji rezerw surowców krytycznych Ukrainy z wykorzystaniem systemu klasyfikacji międzynarodowej oraz udostępnienie wyników inwestorom.
13.3	Reforma 2: Udoskonalone procedury administracyjne	Publikacja wykazu projektów inwestycyjnych dotyczących wydobycia surowców krytycznych	II kw.	2025	Publikacja wykazu projektów inwestycyjnych dotyczących wydobycia surowców krytycznych

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
13.4	Reforma 2: Udoskonalone procedury administracyjne	Rozpoczęcie międzynarodowych przetargów w ramach umowy o współdzieleniu produktów (PSA) i zapewnienie przejrzystości tych przetargów	II kw.	2025	Uruchomienie i publikacja międzynarodowych przetargów w ramach umowy o współdzieleniu produktów (PSA) z wykorzystaniem wzoru warunków umowy uzgodnionego przez rząd. Przejrzystość przetargów i umów dotyczących PSA jest zapewniona dzięki otwartemu dostępowi do ich warunków.
13.5	Reforma 2: Udoskonalone procedury administracyjne	Utworzenie zmodernizowanego e-gabinetu dla użytkowników podziemnych zasobów naturalnych	I kw.	2025	Dział zmodernizowany e-gabinet dla użytkowników podziemnych zasobów naturalnych z dodatkowymi funkcjami dostępu do państwowego rejestru specjalnych zezwoleń na użytkowanie podziemnych zasobów naturalnych, umożliwiający ubieganie się o licencje elektroniczne i ich uzyskanie (wyciąg z rejestru) oraz zapewnienie dostępu do cyfrowych danych geologicznych.
13.6	Reforma 3: Stosowanie nowoczesnych technologii wydobywczych i integracja Ukrainy z nowoczesnymi łańcuchami wartości przetwarzania	Publikacja badania na temat przepisów dotyczących sprawozdawczości w odniesieniu do środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego	IV kw.	2025	Zatwierdzenie i publikacja badania oceniającego obowiązujące przepisy dotyczące sprawozdawczości w odniesieniu do środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego (ESG) w sektorze górniczym i wydobywczym, w którym to badaniu zaproponowano zalecenia dotyczące tego, jakie luki prawne należy wyeliminować.

C.14. TRANSFORMACJA CYFROWA**1. Opis reform i inwestycji**

Celem tego rozdziału jest wsparcie transformacji cyfrowej Ukrainy. Skoncentrowano się w nim również na wzmocnieniu cyberbezpieczeństwa.

Reforma 1: Bezpieczna i wydajna infrastruktura cyfrowa

Celem tej reformy jest wzmocnienie cyberbezpieczeństwa w procesie transformacji cyfrowej.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęta uchwała określająca technologie radiowe dopuszczone do stosowania w Ukrainie. Po drugie, wejdzie w życie szereg aktów ustawodawczych dotyczących cyberbezpieczeństwa, aby dostosować je do ram NIS i NIS 2, a także utorować drogę do wdrożenia unijnego zestawu narzędzi bezpieczeństwa sieci 5G.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2025 r.

Reforma 2: Cyfryzacja usług publicznych

Celem tej reformy jest uproszczenie interakcji między państwem a obywatelami poprzez cyfryzację.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęty plan działania do 2026 r. na rzecz cyfryzacji najpowszechniejszych usług publicznych w wielu obszarach. Po drugie, wchodzi w życie akt prawny dotyczący funkcjonowania zintegrowanego systemu identyfikacji elektronicznej zgodnie z zasadami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1183 z dnia 11 kwietnia 2024 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia europejskich ram tożsamości cyfrowej.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
14.1	Reforma 1: Bezpieczna i wydajna infrastruktura cyfrowa	Przyjęcie zmienionego planu przydziału i wykorzystania widma radiowego w Ukrainie	I kw.	2025	Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zmiany uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia planu przydziału i wykorzystania widma radiowego w Ukrainie. W uchwale określono technologie radiowe, które mogą być stosowane w Ukrainie, wraz z definicją pasm częstotliwości radiowych i usług radiowych, do których się odnoszą, a także warunki zakończenia ich rozwoju i warunki wykorzystania oraz wykaz obiecujących technologii radiowych, które należy wdrożyć w Ukrainie, wraz z określeniem pasm częstotliwości radiowych i usług radiowych, którym one odpowiadają, a także warunki ich wdrażania zgodnie z dorobkiem prawnym UE.
14.2	Reforma 1: Bezpieczna i wydajna infrastruktura cyfrowa	Wejście w życie przepisów dotyczących wzmocnienia zdolności państwowych zasobów informacyjnych i krytycznej infrastruktury informatycznej w zakresie cyberbezpieczeństwa	I kw.	2025	Wejście w życie odpowiednich aktów ustawodawczych w celu dostosowania do ram NIS i NIS2 (a mianowicie do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2555 z dnia 14 grudnia 2022 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii, zmieniającej rozporządzenie (UE) nr 910/2014 i dyrektywę (UE) 2018/1972 oraz uchylającej dyrektywę (UE) 2016/1148). Akty te koncentrują się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — uregulowanie obowiązkowego wdrażania środków mających na celu stworzenie odpowiednich ram prawnych na potrzeby wdrażania środków mających na celu zapobieganie aktom agresji w cyberprzestrzeni, ich wykrywanie i zwalczanie w kontekście wojny Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie; — zwiększenie poziomu ochrony państwowych zasobów informacyjnych i krytycznej infrastruktury teleinformatycznej przed cyberatakami; — usprawnienie ram regulacyjnych w dziedzinie cyberbezpieczeństwa i ochrony informacji w celu wzmocnienia zdolności krajowego systemu cyberbezpieczeństwa do celów zwalczania cyberzagrożeń.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
14.3	Reforma 2: Cyfryzacja usług publicznych	Przyjęcie planu działania na rzecz cyfryzacji usług publicznych do 2026 r.	I kw.	2025	Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia planu działania na rzecz cyfryzacji usług publicznych do 2026 r. Plan działania koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — odbudowa; — edukacja, — opieka zdrowotna; — usługi dla weteranów; — żołnierze; — przepisy celne; — sfera e-społeczeństwa.
14.4	Reforma 2: Cyfryzacja usług publicznych	Wejście w życie aktu prawnego dotyczącego funkcjonowania zintegrowanego systemu identyfikacji elektronicznej, zgodnie z zasadami rozporządzenia (UE) 2024/1183	II kw.	2026	Wejście w życie aktu prawnego w sprawie funkcjonowania zintegrowanego systemu identyfikacji elektronicznej w Ukrainie, jako kluczowego elementu krajowej infrastruktury tożsamości elektronicznej, zgodnie z zasadami rozporządzenia (UE) 2024/1183. Akt prawny koncentruje się na następujących głównych obszarach:: <ul style="list-style-type: none"> — ustanowienie systemu nowoczesnej identyfikacji elektronicznej w Ukrainie i zapewnienie jej zrównoważonego rozwoju; — zapewnienie interoperacyjności (kompatybilności technologicznej) środków identyfikacji elektronicznej, pośrednich węzłów identyfikacji elektronicznej (centrów) i systemów identyfikacji elektronicznej; — ochrona zasobów informacyjnych przetwarzanych w systemie.

C.15. ZIELONA TRANSFORMACJA

1. Opis reform i inwestycji

Celem tego rozdziału jest pobudzanie zielonej transformacji Ukrainy poprzez wspieranie dekarbonizacji i wzmocnienie odporności środowiskowej i klimatycznej.

Reforma 1: Zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczanie i kontrola

Celem tej reformy jest zaradzenie problemowi zanieczyszczenia środowiska i zagwarantowanie konstytucyjnego prawa obywateli do bezpiecznego środowiska.

Reforma obejmuje jeden etap. Dotyczy on wprowadzenia w życie przepisów ustawodawczych mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczanie i kontrolowanie, przy częściowym stosowaniu przepisów. W etapie tym wprowadza się zintegrowane podejścia do wydawania pozwoleń i kontroli zanieczyszczeń przemysłowych w oparciu o stosowanie najlepszych dostępnych technologii i metod zarządzania zgodnie z odpowiednimi przepisami UE.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2024 r.

Reforma 2: Polityka klimatyczna

Celem tej reformy jest stworzenie struktury zarządzania w dziedzinie klimatu, a także odpowiedniego mechanizmu rozwoju i wdrażania polityki państwa w dziedzinie zmiany klimatu w Ukrainie.

Reforma obejmuje trzy etapy. Po pierwsze, wejdą w życie nowe przepisy ustawodawcze ustanawiające podstawowe zasady krajowej polityki klimatycznej Ukrainy. Po drugie, zostanie przyjęta uchwała w sprawie rady naukowej i eksperckiej ds. ochrony warstwy ozonowej. Po trzecie, zostanie przyjęty drugi ustalony na poziomie krajowym wkład Ukrainy do porozumienia paryskiego

Zakończenie reformy planuje się do IV kw. 2025 r.

Reforma 3: Mechanizmy rynkowe wprowadzania opłat emisyjnych

Celem tej reformy jest wspieranie rozwoju rynkowych mechanizmów ustalania opłat emisyjnych.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęty plan działania na rzecz ustanowienia krajowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych. Po drugie, Ukraina wznawia, z pewnymi wyjątkami, swój system obowiązkowego monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW).

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2025 r.

Reforma 4: Odtworzenie i ochrona zasobów naturalnych

Celem tej reformy jest ograniczenie wylesiania i degradacji lasów.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się on z wejściem w życie przepisów regulujących kwestię potwierdzenia zrównoważonego charakteru pochodzenia drewna i innych towarów, które mogą prowadzić do wylesiania i degradacji lasów.

Zakończenie reformy planuje się do II kw. 2026 r.

Reforma 5: Zwiększona gospodarka o obiegu zamkniętym

Celem tej reformy jest wdrożenie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki odpadami.

Reforma obejmuje dwa etapy. Po pierwsze, zostanie przyjęty krajowy plan gospodarowania odpadami. Po drugie, Ukraina przyjmie strategię wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym oraz plan działania na rzecz jej wdrożenia.

Zakończenie reformy planuje się do I kw. 2026 r.

Reforma 6: Ocena oddziaływania na środowisko (OOS) i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Celem tej reformy jest wspieranie ochrony środowiska poprzez zwiększenie jasności przepisów dotyczących oceny oddziaływania na środowisko (OOS) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Reforma obejmuje jeden etap. Wiąże się on z publikacją dokumentu koncepcyjnego, który określa zakres odstępstw od przepisów dotyczących OOS i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zakończenie reformy planuje się do III kw. 2024 r.

2. Wykaz etapów i harmonogram realizacji

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.1	Reforma 1: Zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczanie i kontrola	Wejście w życie prawodawstwa dotyczącego zapobiegania zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczania i kontroli, przy częściowym stosowaniu przepisów	III kw.	2024	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie zagwarantowania konstytucyjnych praw obywateli do bezpiecznego środowiska dla życia i zdrowia przy częściowym stosowaniu przepisów. Przepisy wykonawcze mają zostać przyjęte w ciągu 12 miesięcy, a niektóre przepisy dotyczące ustaleń w zakresie najlepszych dostępnych technologii i metod zarządzania w ciągu 4 lat od zakończenia stanu wojennego, z wyjątkiem instalacji oddanych do eksploatacji po raz pierwszy.</p> <p>Ustawa ma na celu zapobieganie zanieczyszczeniom przemysłowym, ich ograniczanie i kontrolowanie oraz wprowadza zintegrowane podejście do wydawania pozwoleń i kontroli zanieczyszczeń przemysłowych w oparciu o stosowanie najlepszych dostępnych technologii i metod zarządzania zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola) (wersja przekształcona).</p>
15.2	Reforma 2: Polityka klimatyczna	Wejście w życie przepisów w sprawie państwowej polityki klimatycznej	I kw.	2025	<p>Wejście w życie ukraińskiej ustawy w sprawie podstawowych zasad krajowej polityki klimatycznej Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — cele i podstawowe zasady państwowej polityki klimatycznej; — organy zarządzające w dziedzinie zmiany klimatu; — planowanie strategiczne w dziedzinie zmiany klimatu; — mechanizmy i narzędzia służące osiągnięciu celów klimatycznych; — krajowe ramy monitorowania wdrażania polityk i środków oraz prognozowania w dziedzinie zmiany klimatu; — rada naukowa i ekspercka ds. zmiany klimatu i ochrony warstwy ozonowej; — krajowy system wykazów antropogenicznych emisji według źródeł i absorpcji przez pochłaniacze gazów cieplarnianych; — współpraca międzynarodowa w dziedzinie zmiany klimatu.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.3	Reforma 2: Polityka klimatyczna	Przyjęcie uchwały w sprawie Rady Naukowej i Eksperckiej ds. Zmiany Klimatu i Ochrony Warstwy Ozonowej	IV kw.	2025	<p>Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia rozporządzenia dotyczącego Rady Naukowej i Eksperckiej ds. Zmiany Klimatu i Ochrony Warstwy Ozonowej. Rozporządzenie koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — uwzględnienie wniosków naukowych ze sprawozdań Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) oraz danych i informacji naukowych dotyczących klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem Ukrainy; — zapewnianie naukowego i eksperckiego wsparcia i propozycji, w tym przygotowywanie sprawozdań, w zakresie celów, polityk i środków w dziedzinie klimatu, monitorowania ich wdrażania i prognozowania w dziedzinie zmiany klimatu, a także zgodności celów, polityk i środków z międzynarodowymi zobowiązaniami Ukrainy; — promowanie dzielenia się osiągnięciami naukowymi w dziedzinie modelowania, monitorowania, zaawansowanych badań i innowacji, mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie absorpcji przez pochłaniacze; — naukowe uzasadnienie sposobów i środków służących osiągnięciu celów klimatycznych; — informowanie, podnoszenie świadomości i edukowanie w zakresie zmiany klimatu i jej skutków, a także rozwijanie dialogu i współpracy między placówkami naukowymi w kwestiach związanych ze zmianą klimatu; — gwarancje niezależności przedmiotowej rady we wszystkich jej pracach; — zróżnicowany, odpowiedni z naukowego punktu widzenia skład przedmiotowej rady.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.4	Reforma 2: Polityka klimatyczna	Przyjęcie drugiego ustalonego na poziomie krajowym wkładu Ukrainy do porozumienia paryskiego	III kw.	2025	<p>Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia drugiego ustalonego na poziomie krajowym wkładu Ukrainy do porozumienia paryskiego. Wkład ustalony na poziomie krajowym koncentruje się na następujących głównych obszarach:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wyższy cel redukcji emisji niż obecny ustalony na poziomie krajowym wkład Ukrainy; — ustalenie roku bazowego dla obliczania emisji ze źródeł i pochłaniaczy gazów cieplarnianych; — czas trwania wdrażania lub okresy obowiązywania proponowanych środków; — zakres i zasięg sektorów gospodarki i gazów cieplarnianych; — planowanie procesów, założenia i zastosowane podejścia metodologiczne, w tym w zakresie szacowania i rozliczania antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych według źródeł i usuwania przez pochłaniacze gazów cieplarnianych; — uzasadnienie słuszności i ambicji ustalonego na poziomie krajowym wkładu w świetle uwarunkowań krajowych; — przyczynianie się do osiągnięcia celu Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz ograniczenie emisji/powiększenia pochłaniaczy gazów cieplarnianych, zgodnie z celem określonym w art. 2 Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. <p>Drugi ustalony na poziomie krajowym wkład Ukrainy do porozumienia paryskiego będzie ambitniejszy niż obecny zaktualizowany wkład ustalony na poziomie krajowym.</p>

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.5	Reforma 3: Mechanizmy rynkowe wprowadzania opłat emisyjnych	Przyjęcie planu działania na rzecz ustanowienia krajowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych	I kw.	2025	Przyjęcie uchwały Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia planu działania na rzecz ustanowienia krajowego systemu handlu emisjami gazów cieplarnianych. Przyjęcie planu działania zapewni określenie: <ul style="list-style-type: none"> — etapów wdrażania ETS; — ram czasowych poszczególnych etapów; — niezbędnej infrastruktury; — środków organizacyjnych.
15.6	Reforma 3: Mechanizmy rynkowe wprowadzania opłat emisyjnych	Wznowienie systemu obowiązkowego monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW)	II kw.	2025	Wznowienie systemu obowiązkowego monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRW) w odniesieniu do obiektów objętych zakresem obowiązującego prawodawstwa, z wyjątkiem zakładów, które nie są kontrolowane, zniszczone lub zlokalizowane na tymczasowo okupowanym terytorium lub oficjalnie ogłosiły zawieszenie działalności produkcyjnej.
15.7	Reforma 4: Odtworzenie i ochrona zasobów naturalnych	Wejście w życie ustawy o ograniczeniu wylesiania i degradacji lasów	II kw.	2026	Wejście w życie ukraińskiej ustawy regulującej kwestię potwierdzenia zrównoważonego charakteru pochodzenia drewna i innych towarów, które mogą prowadzić do wylesiania i degradacji lasów. Ustawa koncentruje się na następujących głównych obszarach: <ul style="list-style-type: none"> — rozszerzenie stosowania elektronicznej ewidencji drewna, która zapewni śledzenie obrotu drewnem i potwierdzenie legalności pochodzenia drewna i produktów z drewna; — zapewnienie wprowadzenia systemu certyfikacji produktów z drewna oraz rozszerzenie istniejącego systemu certyfikacji drewna wyprodukowanego na wszystkie operacje obrotu drewnem; — ustanowienie wymogów dotyczących potwierdzania pochodzenia drewna, z uwzględnieniem produktów z drewna w obrocie.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.8	Reforma 5: Zwiększona gospodarka o obiegu zamkniętym	Przyjęcie strategii wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i związanego z nią planu działania	I kw.	2026	Przyjęcie przez Radę Ministrów Ukrainy strategii wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym oraz planu działania na rzecz jej wdrożenia. W strategii określono potencjalne możliwości i skutki przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym w Ukrainie w odniesieniu do 5–10 wstępnie wybranych sektorów priorytetowych i łańcuchów wartości, takich jak odpady, wyroby włókiennicze, tworzywa sztuczne, baterie, elektronika, rolnictwo, budownictwo i remonty oraz metale i minerały.
15.9	Reforma 5: Zwiększona gospodarka o obiegu zamkniętym	Przyjęcie krajowego planu gospodarki odpadami do 2033 r.	III kw.	2025	Przyjęcie rozporządzenia Rady Ministrów Ukrainy w sprawie zatwierdzenia krajowego planu gospodarki odpadami do 2033 r. Krajowy plan gospodarki odpadami obejmuje następujące główne obszary: <ul style="list-style-type: none"> — gospodarka odpadami z gospodarstw domowych; — gospodarka odpadami niebezpiecznymi; — potrzeby w zakresie infrastruktury; — analizy stabilności gospodarczej i finansowej planu działania; — wdrożenie instrumentów ekonomicznych w celu poprawy gospodarki odpadami; — monitorowanie i kontrola gospodarki odpadami; — planowanie strategiczne gospodarki odpadami w Ukrainie; — wdrażanie gospodarki odpadami na szczeblu regionalnym.

Nr	Reforma/inwestycja	Nazwa etapu	Terminy		Opis etapu
15.10	Reforma 6: Ocena oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	Opracowanie dokumentu koncepcyjnego określającego zakres odstępstw od zasad oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	III kw.	2024	Przygotowanie i opublikowanie na oficjalnej stronie internetowej Ministerstwa Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych dokumentu koncepcyjnego po konsultacjach publicznych z zainteresowanymi stronami, określającego zakres odstępstw od zasad OOŚ i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokument koncepcyjny zawiera następujące informacje: <ul style="list-style-type: none"> — organ, który określa zakres odstępstw od obowiązków w zakresie OOŚ i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko; — opis obiektów i wyjaśnienie, dlaczego wchodzi one w zakres odstępstwa w każdym konkretnym przypadku; — uzasadnienie zakresu odstępstw; — terminy dotyczące przyznanych odstępstw.”